

محل اداره
مجلس شورای ملی
شماره تلفن : ۳۳۷۴۸
روزنامه بومیه
تک شماره ۳ ریال

بهای اشتراك
مذاكرات مجلس شورای ملی سالانه ۳۰۰ ریال
آگهی ها ۶۰۰
مذاكرات مجلس و آگهی ها ۸۰۰

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاكرات مجلس - اخبار مجلس - انبصابت - آگهی های رسمی و قانونی

سال دوازدهم

۳ شنبه ۵ تیر ماه ۱۳۳۵

شماره ۳۳۱۴

شماره مسلسل ۵

دوره نوزدهم مجلس شورای ملی

مذاكرات مجلس شورای ملی

جلسه ۵

صورت مشروح مذاكرات مجلس روز پنجشنبه
۳۱ خرداد ماه ۱۳۳۵

فهرست مطالب

- ۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل
- ۲- تقدیم سؤال بوسیله آقای بوربور
- ۳- انتخاب دو نفر جهت عضویت هیئت نظارت اندوخته اسکناس
- ۴- انتخاب دو نفر جهت عضویت در شورای عالی نفت
- ۵- تقدیم يك فقره سؤال بوسیله آقای قنات آبادی
- ۶- بقیه مذاكره در برنامه دولت آقای علاه و ابراز اعتماد به دولت ایشان
- ۷- تصویب اعتبارنامه آقای سید احمد طباطبائی نماینده قم
- ۸- تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس دو ساعت و سه ربع پیش از ظهر برباست آقای
رضا حکمت تشکیل گردید

۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل

رئیس- صورت اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود (بشرح زیر خوانده شد)
غائبین با اجازه - آقایان: اردلان - اورنگ - امامی خوئی - کشکولی - قرشی - غائبین بی اجازه - آقایان: دکتر رضائی طاهری - تجدد - خزیمه علم - دکتر رضائی حشمتی - هدی - دکتر امیر اصلانی - انشار

زود رفتگان با اجازه - آقایان: کوردس اسکندری - بهبهانی

غائبین در رأی - آقایان: امید سالار - حکیمی - دکتر راجی - بوربور - تربتی - بهادری - دکتر عدل - موسوی - مجید ابراهیمی - عامری - دکتر حسن افشار - دادگر - عرب شیبانی - غضنفری - مسعودی - مشایخی - اریه - دکتر وکیل - عباسی - دکتر دیبا - سنندجی هر کدام يك رای - رئیس - امروز صورت مجلس بواسطه تعطیل دیروز حاضر نیست البته جلسه دیگر حاضر میشود، آقای امید سالار امید سالار - در جلسه گذشته بنده تمام مدت اینجا بودم رئیس - اینجا در يك رای غائب

نوشته اند اگر آقایان باشند نمی نویسند اصلاح میشود - آقای صادق بوشهری
صادق بوشهری - بنده در عرضی که کردم چون سوء تفاهماتی شده میخواستم در اطرافش اگر اجازه میفرمائید مختصر صحبتی کنم
رئیس - اتفاقاً صورت جلسه منتشر و توزیع نشده اگر میخواهید بیانی بفرمائید بگذارید برای جلسه بعد صورت مجلس که توزیع شد هر توضیحی دارید بفرمائید آقای موسوی

می سوی - بنده در جلسه گذشته غیبتی نداشتم نه در رأی نه در تمام مدت جلسه رئیس - هر کسی که غیبت داشته است نوشته اند - اصلاح میشود

۲- تقدیم سؤال بوسیله آقای بوربور

رئیس - آقای بوربور - بوربور - بنده سؤالی دارم از وزارت امور خارجه که تقدیم میکنم

۳- انتخاب دو نفر جهت عضویت هیئت نظارت اندوخته اسکناس

رئیس - امروز انتخاب دو نفر نظارت بانك و دو نفر برای نفت در دستور است که حالا شروع میشود با انتخاب نظارت بانك ابتدا سه نفر بحکم قرعه باید برای نظارت معین بشوند

(اقتراع بعمل آمده آقایان: بهادری ، دکتر وکیل، دکتر پیرنیا بحکم قرعه برای نظارت معین شدند)

رئیس - شروع میشود با خذرای (اسامی آقایان نمایندگان بترتیب ذیل بوسیله آقای جلیلی اعلام و در محل نطق اخذ رأی بعمل آمد)

آقایان: پرفسور جمشید اعلم - قوام - مهندس شیبانی - دکتر عدل - عماد تربتی - صفاری - خرازی - مهندس اردبیلی - صادق بوشهری - امید سالار - محمود - عباسی - غضنفری - دکتر راجی - باقر بوشهری - دکتر

آقایان: عمیدی نوری - ساکینیان - دکتر امین - دکتر فریدون افشار - دکتر حسن افشار - صارمی - صدرزاده - بزرگ نیا - بیات ما کو - دیبا - قنات آبادی - قراگزلو - ابتهاج - پناهی - صرافزاده - فضائلی - سلطان مراد بختیار - مهندس فروهر - سراج حجازی - موسوی - بوربور - فیروز - دولت آبادی مهندس فروغی - دولتشاهی - فرود - کیگوسی - مهندس دهستانی - مهندس سلطانی - حمید بختیار - احمد طباطبائی -

مشارف قائم مقامی - علامه - دکتر امیر حکمت - توماج و دکتر نیرومند - برومند - شیبانی - مشایخی - دکتر مشیر فاطمی - دکتر نفیسی - دکتر سید امامی - فولادوند - سعید مهدوی -

قبادیان - کدیور - شادلو - دادگر - مرآت اسفندیاری - دکتر اسدی - دکتر ضیائی - دکتر بیضا - دکتر دادفر - بزرگ ابراهیمی -

بهبهانی - دکتر حمید - خلعتبری - دکتر هدایتی - دکتر شاهکار - اسکندری - حکیمی - مجید ابراهیمی - عامری - نصیری - دکتر آهی - عرب شیبانی - سالار بهزادی - استخر -

مهندس هدایت - اریه - مرتضی حکمت - امیر بختیار - دهقان - معین زاده - اکبر - محمود ذوالفقاری - احمد افخمی - مهندس بهبودی - اخوان - دکتر جهانشاهی - گیو -

دشتی - بهادری - دکتر پیرنیا - دکتر وکیل - جلیلود - مهندس جفرودی - مسعودی - جلیلی - سعیدی - فرود - رامبد - تیمورناش - عزیز اعظم زنگنه -

(آراء مأخوذه و مهره های تفتیشیه شماره شد و نتیجه بقرار زیر بود)

مهره تفتیشیه ۱۰۸
اوراق رأی ۱۰۷

رئیس - زیاد بودن مهره اشکالی ندارد - آقای دکتر فریدون افشار فرمایشی دارید (دکتر افشار - بلی) میخواستید قبل؟

عین مذاكرات مشروح هفتمین جلسه از دوره نوزدهم قانونگذاری

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

گرفتن رأی بفرماید
دکتر فریدون افشار - بنده عرض
مغتصری داشتم حضور آقایان چون بنده
سکاندید ناظر بانک نیست تمام آرزای که
دکتر افشار مطابق است متعلق به آقای
دکتر حسن افشار است
(پس از قرائت آراء نتیجه بقرار
زیر بود)

- آقای هرب شببانی ۶۱ رأی
- دکتر حسن افشار ۴۴
- دکتر مشیر فاطمی ۴۰
- دکتر بوشهری ۲۹
- دکتر دادفر ۱۴
- دکتر بیات ماکو ۱۴
- دولت‌شاهی ۴

و آقایان جلیلی - قوام - مسعودی -
سالار بهزادی - عباسی - خرازی - صدرزاده
هریک دارای یک رأی بودند

۴ - انتخاب دو نفر جهت عضویت در شورای عالی نفت

رئیس - حالا سه نفر بحکم فرجه
برای نظارت در انتخاب دو نفر جهت
عضویت شورای عالی نفت معین میشوند - آقای
موسوی

موسوی - با عرض تشکر از اظهار
لطف و عنایت آقایان که بنده را کاندید
انتخاب عضویت در شورای عالی نفت فرموده
بودند از لحاظ جلوگیری از تشتت و ایجاد
وحدت کامل و بیشتر در امور مجلس و مملکت
بنده انصراف خود را از کاندید بودن
اهلام میکنم و امید وارم آقایان توجه بفرمایند
که دو نفر دیگر با رأی بیشتر و اکثریت
کامل وبا اتفاق زیاد تری انتخاب شوند
آقایان هم در انجام وظائف خودشان
بخصوص با توجه بوضع عمومی خوزستان
توفیق خدمت بیشتر حاصل کنند (انشاءالله)

رئیس - آقای دکتر دادفر
دکتر دادفر - نظر باینکه جناب آقای
دکتر شاهکار از طرف همه ای کاندید برای
نظارت در شورای عالی نفت بودند ایشان به
بنده اجازه دادند که انصرافشان را از کاندید
بودن اهلام کنم

رئیس - بهتر این بود که خودشان
میفرمودند آقای دکتر راجی

دکتر راجی - بنده میخواستم از
حضورتان استدعا کنم که انتخاب اعضای
شورای عالی نفت برای جلسه بعد بماند
رئیس - رأی میکنیم برای اینکار
آقایان که موافقت اعضای شورای عالی
نفت امروز انتخاب بشوند قیام فرمایند
(اکثر برخاستند) تصویب شد
(اقتراع بعمل آمده آقایان دیهیم دکتر
شاهکار - شببانی بحکم فرجه برای نظارت

در استخراج آراء تعیین شدند)
رئیس - آقایان نظر تشریف بیاورند
اخذ رأی شروع میشود
(اسامی آقایان نمایندگان بترتیب
زیر بوسیله آقای سعیدی اعلام و اخذ رأی
بعل آمد)

آقایان : یرفور جمشید اهلم -
قوام - دکتر سعید حکمت - دکتر بیات - دکتر
هدل - سبزرک ابراهیمی - صارمی - پناهی -
صفاری - خرازی - بهادری - موسوی - صادق
بوشهری - قنات آبادی - باقر بوشهری - امید
سالار - عزیز زنگنه - دکتر سید امامی
مشاری - جلیلی - مهندس جعفری - محمودی -
مهندس اردبیلی - معاد تریبی - عباسی - غضنفری

دکتر و کیا - سالار - سنندجی - ساکینیان
آقایان - دکتر امین - دکتر فریدون افشار
دکتر حسن افشار - مهندس شببانی - صدر
زاده - سبزرک نیاب - بیات ماکو - دکتر دینا
قراگزلو - ابتهاج - تیمورتاش - فضائی - انضوی
رستم بختیار - فروهر - دکتر راجی - سراج
حجازی - بوربور - دولت آبادی - دولت
شاهی - مهندس فروغی - صدرافزاده - مهندس
هدایت - کورس - کیکوسی - مهندس بهودی
مهندس دهستانی - سلطانی - حمید بختیار -
احمد طباطبائی - علامه وحیدی - دکتر
امیر حکمت - توماج - دکتر نیرومند -
برومند - مشایخی - معین زاده - دکتر مشیر
فاطمی - دکتر نفیسی - فولادوند - سعید
مهدوی - قبادیان - کدیور - شادلو - دادگر
دکتر اسدی - دکتر ضیائی - دکتر جهانشاهی -
جلال شادمان - دکتر دادفر - بهبهانی - دکتر
عمید - خلمتری - دکتر هدایتی - رامبد - اسکندری

حکیمی - مهدی نوری - ابراهیمی - عامری -
نصیری - دکتر آهی - سلطان مراد بختیار -
دکتر پیرنیا - عرب شببانی - حسن اکبر -
مرتضی حکمت - دهقان - سالار بهزادی -
استخر - دشتی - فرود - گیواخوان - مراد
اربه - ذوالفقاری - مرآت - استفندیاری - دکتر
شاهکار - دیهیم - شببانی - سعیدی - جلیلووند
مسعودی

(آراء مأخوذه و مهرهای تفتیشیه
شماره شد و نتیجه بقرار زیر بود)
مهرهای تفتیشیه ۱۱۴
اوراق رأی ۱۱۳

رئیس - زیاد بودن مهره اشکالی
ندارد
رئیس (پس از قرائت آراء نتیجه بقرار
زیر بود)
آقای دکتر پیرنیا ۵ رأی
آقای حمید بختیار ۵۱
آقای اسکندری ۳۶
آقای بوربور ۳۴
آقای دولت آبادی ۳۳
آقای دکتر فریدون افشار ۲ رأی
آقایان بهادری - تقی‌الاسلامی - قنات آبادی
معین زاده - دکتر شاهکار - دکتر حمید آهی
هریک دارای یک رأی بودند

رئیس - آقایان دکتری پیرنیا و حمید
بختیار برای عضویت در شورای عالی نفت
انتخاب شدند (نمایندگان مبارک است)
رئیس - آقایان قنات آبادی - باقر بوشهری - امید
سالار - عزیز زنگنه - دکتر سید امامی
مشاری - جلیلی - مهندس جعفری - محمودی -
مهندس اردبیلی - معاد تریبی - عباسی - غضنفری
دکتر و کیا - سالار - سنندجی - ساکینیان
آقایان - دکتر امین - دکتر فریدون افشار
دکتر حسن افشار - مهندس شببانی - صدر
زاده - سبزرک نیاب - بیات ماکو - دکتر دینا
قراگزلو - ابتهاج - تیمورتاش - فضائی - انضوی
رستم بختیار - فروهر - دکتر راجی - سراج
حجازی - بوربور - دولت آبادی - دولت
شاهی - مهندس فروغی - صدرافزاده - مهندس
هدایت - کورس - کیکوسی - مهندس بهودی
مهندس دهستانی - سلطانی - حمید بختیار -
احمد طباطبائی - علامه وحیدی - دکتر
امیر حکمت - توماج - دکتر نیرومند -
برومند - مشایخی - معین زاده - دکتر مشیر
فاطمی - دکتر نفیسی - فولادوند - سعید
مهدوی - قبادیان - کدیور - شادلو - دادگر
دکتر اسدی - دکتر ضیائی - دکتر جهانشاهی -
جلال شادمان - دکتر دادفر - بهبهانی - دکتر
عمید - خلمتری - دکتر هدایتی - رامبد - اسکندری

حکیمی - مهدی نوری - ابراهیمی - عامری -
نصیری - دکتر آهی - سلطان مراد بختیار -
دکتر پیرنیا - عرب شببانی - حسن اکبر -
مرتضی حکمت - دهقان - سالار بهزادی -
استخر - دشتی - فرود - گیواخوان - مراد
اربه - ذوالفقاری - مرآت - استفندیاری - دکتر
شاهکار - دیهیم - شببانی - سعیدی - جلیلووند
مسعودی

باشد نمیتوان آن دورا مورد مقایسه قرار
داد بنده معتقدم که در دولت گذشته دست
بافداتمانی که اساسی بوده است زده شده است
جناب آقای قنات آبادی فرمودند اتخاذ
یک رویه و یک سیاست مناسب و روشن برای
این مملکت در زمان همین دولت انجام شده
است بنابراین ما که مدتها نمیتوانستیم در
این کشور یک سیاست خارجی ثابتی اتخاذ
کنیم و یک رویه واحدی در نظر بگیریم و
آنرا بوقوع اجرا بگذاریم اگر کابینه
آقای علاء همین اقدام منحصر بفرود کرده
باشد درخور تقدیر است و بایستی آنرا
پشتیبانی و تقویت کرد مضافاً باینکه در مرحله
اول و در بدو عرایض عرض کردم چون دست
باقدماتی زده شده که باید ادامه پیدا کند
از جمله همین موضوع پاکت بنفاد است و
میبینیم که انشاءالله با فعالیت زیادتری که
مورد تقاضای من نماینده موقت و کلیه آقایان
و افراد ملت ایران است دولت باید جدید
کند تا بهره برداری کافی از این رویه ای که
در سیاست خارجی اتخاذ کرده است بکنند
و البته اگر جدید و کوشش بشود بطور قطع
یقین نتایج مطلوب حاصل خواهد شد -
کماکان باید گفت پیدا کردن بازار در علم
بود و در روزنامه در چند روز قبل از این خواندیم
یک عمده ای برای استفاده از ذغال سنگ
کرمان برای صدور به پاکستان بایران
مسافرت کرده اند موضوعات ممکن است در
مرحله اول بسیار ساده بنظر برسد ولی اگر
این مورد بخصوص عمل بشود بطور قطع
و باین دارای منافع فوق العاده زیادی است
و بدست آوردن یت بازار ثابت برای یک نوع
جنسی که در مملکت بعد اهلا وجود دارد
یکی از اقدامات بسیار بسیار مستحسن است
است و امیدوار هستم که در این مورد توفیق
کامل برای دولت حاصل بشود موضوع
دیگر - مدتها بوده است که مملکت و کشور
ایران مبتلای بسم خانمان برانداز خشن است
و تریاک بوده است اقداماتی برای منع
استعمال بعمل آمده است مقدمات هم تا بحال
بخوبی انجام یافته است و بازم بایستی بگویم
که اگر اقدام مستحسن دولت منحصر باین
یک مورد خاص هم بود باز دولت علاء مورد
تقدیر باید واقع بشود گفته میشود که مالیات
از مؤدیان واقعی وصول نمیشود (صحیح
است) بدون تردید صحیح است اگر چنانچه
متناسب میبود بایستی عرض کنم که علت آن
چست و رویه مرفته باید گفت که ما عادت به
پرداخت مالیات نداریم و نکرده ایم برای
اینکه سالهای قبل از این که من طفل بودم
یاد دارم که وقتی صحبت از مالیات میشد در بین
مردم شایع شده بود باینکه پول بظلمه نباید داد
پرداخت مالیات را باین صورت در بین ملت
انعکاس داده بودند که عملی مذموم تلقی
موشد نه عملی مستحسن محسوب بنا

بر این اگر چنانچه یک چنین وضعی و عادت
در بین یک قومی وجود داشته باشد ایجاد
عکس العمل و رفعت مخالف آن قسمت مستلزم
وقت زیادی خواهد بود و نمیتوانیم بگوئیم
در ظرف مدت ۵ ماه حکومت علاء بایستی
این امر بخوبی انجام بشود برای اینکه از بین بردن
عادت چندین ساله در ظرف مدت ۵ ماه که
این مدت رویه مرفته برای عمر یک کابینه
و یک دولت بسیار کوتاه است میسر نخواهد بود
ولی جناب آقای فروهر از نقطه نظر فدراتی
باید عرض کنم رویه ای که اخیراً جنابعالی
برای وصول چند قلم مالیات معوقه چند
ساله ای که مورد بحث در همین مجلس و در
دوره هجدهم واقع شده بود اقدام و اتخاذ
کرده اید بسیار بسیار مورد نظر و توجه واقع
شده است و امیدوار هستم که این رویه را در
آتی هم ادامه بدهید و بنده چون ذکراستم
رادر مجلس متناسب بنیادانم راجع باین چند
قلمی که عرض کردم موضوع را بطور واضح
عرض نخواهم کرد ولی امیدوارم همین ترتیب
که عمل کردید با جدیت و فعالیت زیادتری
که مبتدل میفرمایید موفقیت حاصل بفرمائید
چون گفته شد که بنده کمتر مزاحمت بدهم
و امروز شاید دولت توفیق حاصل کند که
انشاءالله رأی اعتماد بگیرد باین مناسبت یک
قسمت هایی از یادداشت هایم را حذف میکنم، ضمن
مذاکرات تذکر داده شد که شهرداریها
چه میکنند؟ یک روز انتخابات انجمن شهر

انجام نیافته بود و مداخله دولت و وزارت
کشور در شهرداری ها زیاد بود بایستی
گفت که این انتقاد متوجه دولت بود ولی
اینك با قانون مصوب مجلسین که رویه مرفته در
وضع تدوین آن مطالعات کافی هم بعمل
آمده انتخابات انجمن شهر در اکثر و بلکه
در اغلب قریب با اتفاق نقاط مختلفه کشور
بعمل آمده و شاید در حدود دو سئتم نقطه
انتخابات انجمن شهر انتخاب شده است
بنا بر این اگر انجمن شهر و شهرداری عمل
مثبتی انجام ندهند نمیتوانیم ایراد آنرا
متوجه دولت بدانیم بلکه بایستی کله را از
خودمان و از افراد ملت بکنیم و حتی المقدور
هریک از افراد موظف و معکلف است که
کوشش کند و با انجمن شهر و شهرداریها
راهنمائی کند تا اینکه بتوانیم بگوئیم که
رشد ملی داشته ایم و آنگاه کار بدست مردم
اصلاح از این بوده است که دولت در اینجا
مداخله کند و حق و حقیقت را بنایه کتمان داشت
انتخابات انجمن شهر هم با بیطرفی و بی نظری
و با سکوت و آرامش انجام یافته است و آنها
را افراد ملت خودشان انتخاب کرده اند و
انجمن شهرها منتخب خودشان خواهند بود
امیدوار هستم با توجه و کوشش انجمن های
شهر اگر تقاضای در شهرداریها وجود داشته
باشد مرتفع شود و دولت هم حتی المقدور
بحسب وظیفه ای که دارد راهنمائیهای
لازم در این مورد بکند و جناب آقای علم هم

نسبت باین موضوع مراقبت بکنند و مخصوصاً
جدیت کنند که مداخله افراد دولت در
تصمیمات انجمن شهرها بهیچوجه مؤثر نباشد
مخصوصاً این موضوع راعرض میکنم استدعا
و تقاضایم این است شما که آمدید عمل کردید
و انتخابات انجمنهای شهر را بارو به بیطرفانه
و در سکوت و آرامش انجام دادید از این
بعده هم مراقبت خاصه بعمل بیارید که بهیچ
وجه افراد دولت در اتخاذ تصمیمات انجمن
شهر مداخله نکنند و مداخله نداشته باشند
(اعظم زنگنه - در کرمانشاه خیلی نتایج
خوبی داده است) امیدوارم که در کلیه
نقاط نتیجه خوبی بدهد گفته شد سازمان
برنامه توجه زیادتری باید با دطرک و بنادر
و فرودگاهها نموده خیال میکنم شاید جای
تردید و انکار نباشد که اولین موضوع مورد
ا لزوم از لحاظ امور اجتماعی و اقتصادی و از
لحاظ پیشرفت زراعت، فلاحات و تجارت
وجود راه و جاده است بد بخانه مملکت ما
اگر موفقیت هایی ندارد بمناسبت نداشتن
جاده های اساسی است شما نمیتوانید نمک
ضعام را بانگلستان بمقادیر فوق العاده زیادی
که خریدار است حمل و صادر کنید در
ایران نمک زیاد است و دولت انگلستان هم
خریدار آن است و همچنین سایر دول، برای
چه نمیتوانیم استفاده از این منبع فوق العاده
بکنیم برای اینکه جاده نداریم و وسائل
نقلیه بقدر کافی وجود ندارد و این وسائل نقلیه
هم که موجود است بمناسبت هموار نبودن
جاده ها و خراب شدن اتومبیل و احتیاجات
زیاد تر نرخ کرایه را بالا میبرد و صرف نمیکند
که صادر بشود در کشورهای دیگر که کار
جاده سازی و حمل و نقل پیشرفته است آنجا
هیچ مورد ندارد که کامیون راه بیفتد و میزان
محصولات منحصر بظرفیت همان کامیون باشد
اگر جاده شوسه آسفالته داشتند ممکن
بود که قسمتهای متعددی یک کامیون متصل
بشود و بصورت کاموا حمل بشود بالنتجه
در میزان کرایه فوق العاده اثر می کند
ولی ما جاده نداریم که بتوانیم از ایمان را
صادراتمان را با نرخ مناسب بخارج صادر
کنیم و برای واردات کشور زیان و
ضرر زیادی توجهمان می شود بالنتجه هر
قدر نرخ کرایه زیاد تر میشود باید جنس را
بالا تر بفروشیم و بالطبع در قیمت هزینه
زندگانی افراد هم مؤثر میشود یعنی در ترقی
قیمت اجناس مؤثر است بنده امیدوار هستم
اگر چنانچه این قسمت مورد توجه واقع بشود
و جاده ها فرود گاه و بنادر ساخته بشود ق
اصلاحی هم ضروری است که در مرحله
اول بایستی برداشته شود جناب آقای
نخست وزیر تشریف دارند باز تقاضا
راجع باصلاح داد کستری داده شده است
شاید مناسب با فن من هم باشد که در این
مورد عرایض عرض کنم جناب آقای علاء
داد کستری باصلاح قانون و تغییر قانون
و تعویض قانون اصلاح نمیشود (جفرودی -

کمیانی های خارجی متعقد شده است فعالیت
بشود مراقبت بشود زودتر خانه پیدا
کند اگر شش هزار کیلومتر راه در این
مملکت با وضعی که در نظر گرفته شده است
ساخته بشود خیال می کنم که آنروز بایستی
 جشن ملی گرفت باین جهت جاده و راه
اهمیت دارد و استدعا دارم در این مدتی
که مسئولیت را قبول فرموده اید مراقبت
بفرمائید که حداقل یک قسمت از این برنامه
در زمان دولت جنابعالی انجام بگیرد و این
نام خیر را برای خودتان باقی بگذارید و
قطعاً هم اگر شروع شد ادامه پیدا خواهد
کرد همکار گرام و محترم من که مورد
احترام من هستند جناب آقای صادق بوشهری
راجع بیک طرح دعوی در دادگاه شهرداری
بمدعی به ۱۰۰ تومان اینجا تذکراتی
فرمودید و این را دلیل خرابی اوضاع قضائی
کشور دانستند از فتوای مذاکره و اینکه
گفتند مدعی به ۱۰۰۰ ریال است می
توانم بگویم که قاضی نظر خاصی برای
یک مدعی به هزار ریال نباشد ریالی نداشته
است و از اینکه هر فردی هم در نظر دارد
که کار خوب بکنند و می دانست که عمل
زشت و برخلافی اگر انجام بدهد یک روز عمل
این قاضی در پشت تریبون مجلس مورد
مفا کره واقع می شد قطعاً مراقبت بیشتر
هم کرده است حالا فرض می گیریم باینکه
این موضوع مطابق واقع بوده است و
غفلت و مسامحه شده است بنده خیال میکنم
یک مورد خاص باین کوچکی نمی تواند
و جناب آقای بوشهری بقدر شایسته بود
با حق نظارتی که نسبت بامور کشوری
مملکتی داشتند یک دوسه مرقوم می
فرمودند بحکمه انتظامی و می خواستند
که این موضوع مورد رسیدگی واقع شود
و تحت تعقیب واقع بشود عرض میکنم
آقای ابتهاج هم که شهردار بودند و حالا
اینجا تشریف دارند نمی دانم چرا اینکار را
نکردند حالا استدعا میکنم که چون جناب
آقای وزیر داد کستری تشریف ندارند
می دانم که باید از آقایان راجع بامور
داد کستری یادداشت میفرمایند (معاون
نخست وزیر - بنده) جناب آقای ذوالفقاری
بنده از شخص شما تقاضا دارم برای اینکه
حالت امر معلوم بشود یادداشت بدهید به
مکه انتظامی پرونده این موضوع را
بخواهد اگر قاضی متخلفی است مورد تعقیب
واقع بشود تا اینکه مورد انتباه برای
دیگران واقع بشود ضمناً بنده موقر را مقنن
می شمارم در اینجا در برنامه دولت تذکری
راجع باصلاح داد کستری داده شده است
شاید مناسب با فن من هم باشد که در این
مورد عرایض عرض کنم جناب آقای علاء
داد کستری باصلاح قانون و تغییر قانون
و تعویض قانون اصلاح نمیشود (جفرودی -

مملکت هم اصلاح نیشود) بنده معتقد آن روز دادگستری در ایران اصلاح شده معسوب خواهد شد که جلوگیری از اعمال نفوذ در دادگستری بشود بیارت ساده نه قوه مجریه بخواهد نظریات خودش را بپوشانند مملکت تحمیل کندو حتی قوه مقننه هم این موضوع را کاملاً در نظر داشته باشد (مهندس جفرویی - قوه مقننه اینکار را میکند) این را عرض می کنم که اگر کفتم قوه مجریه زیاد مورد اعتراض واقع نشود جناب آقای جفرویی ما اینجا يك قانونی گذرانیدیم که شنیدیم این قانون خیلی مورد توجه واقع شده است و گفته شده است که این قانون را تغییر بدهند این قانون را جاع با استقلال قضات و تشکیل شوراهای عالی قضائی بود که کفتم وزیر دادگستری که مأمور اجرای است جزو قوه مجریه است هر روز به نفع خودش یا بتوسیع افراد دیگر بتوسیع من و امثال من قدرت نداشته باشد قاضی را تغییر بدهد (تیمورتاش - قانون هم بدانند که چه میکنند) جناب آقای تیمورتاش اگر چنانچه در نظر بگیریم کلیه امور آنا و فکری اصلاح خودمقدور نیست (تیمورتاش - صديق ميكيم) (رئيس - بين الانين صحبت نکند) طول زمان ميتواند شما اين رويه را اتخاذ بکنيد بقتضای استقلال بدهيد پس از اینکه استقلال داديد و آن قاضی فهميد که مطابق ميل و نظر من و جناب آقای وزير قابل تغير نيست فعلاً برای خودش ايجاد شخصيتي میکند و برای حفظ شخصيت من کار را میکند بنده نمونه بارزی را بعنوان متل عرض میکنم میگویند در دیوان کشور قضات خود وجود دارد و میگویند تحت تأثیر هم قرار نمیگیرند چرا؟ برای اینکه اینها غیر قابل تغییر هستند و هر روز نمیتوانند اینها را تغییر بدهند قضات وقتی دیدند وضع ثابتی وجود دارد و امیال اشخاص در وضع آنها تأثیر نخواهد داشت زیر بار نفوذ نخواهد رفت اینکه دو دوتا چهارتا است گفتگوئی ندارد وقتی که مقام ثابت باشد اعمال نفوذ تأثیری ندارد و شخصیت ایجاد میشود بنابراین اگر در نظر است که اصلاح قانون دادگستری یکیش این باشد تقاضا داریم بگذارید يك مدتی بگذرد تا به حال که ما استقلال قضائی نداشتهیم در تمام سی و چهار سال بعد از مشروطیت حالا يك چند روزی امتحان بفرمائید بنده چه گذشته را تکرار نفرمائید يك چند روزی عمل بفرمائید شاید از این عمل رويه نتیجه بهتری گرفته شود بنده یادداشت های زیادی داشتم که متناسب میدانستم به عرض برسانم در عین حال قسمتی مربوط با اقدامات و عملیاتی بود که دولت در ظرف مدت ۱۰ ماه انجام داده است و به عقیده من مورد تحسین بود و شاید تفسیری هم در پاسخ آقایانی بود که با کمال حسن نیت بعنوان مخالف مراتبی بنظرشان رسیده بود و در اینجا بیان فرمودند ولی حلالی بینم که یادداشت های متعدد از برای پیشرفت کار

دولت بینده داده میشود که بطور اختصار عرض کنم و به بیان خودم خانه بدم از این جهت از نظر تبعیت امر آقایان اطامت میکند (احسنت) و از عرض بقیه با دواشتهایم خودداری می کنم (احسنت - متشکریم)

رئیس - آقای وزیر دارائی
وزیر دارائی (فروهر) بنده اطمینان کامل دارم آقایان نماینده کان محترمی که به عنوان موافق و یا مخالف اظهاراتی اینجا فرمودند نظری جز اصلاح امور کشور و صلاح ملك و ملت ندارند (صحیح است) ولی چون بعضی اظهاراتی شد که لازم بود توجیه واقع شده است و گفته شده است که این قانون را تغییر بدهند این قانون را جاع با استقلال قضات و تشکیل شوراهای عالی قضائی بود که کفتم وزیر دادگستری که مأمور اجرای است جزو قوه مجریه است هر روز به نفع خودش یا بتوسیع افراد دیگر بتوسیع من و امثال من قدرت نداشته باشد قاضی را تغییر بدهد (تیمورتاش - قانون هم بدانند که چه میکنند) جناب آقای تیمورتاش اگر چنانچه در نظر بگیریم کلیه امور آنا و فکری اصلاح خودمقدور نیست (تیمورتاش - صديق ميكيم) (رئيس - بين الانين صحبت نکند) طول زمان ميتواند شما اين رويه را اتخاذ بکنيد بقتضای استقلال بدهيد پس از اینکه استقلال داديد و آن قاضی فهميد که مطابق ميل و نظر من و جناب آقای وزير قابل تغير نيست فعلاً برای خودش ايجاد شخصيتي میکند و برای حفظ شخصيت من کار را میکند بنده نمونه بارزی را بعنوان متل عرض میکنم میگویند در دیوان کشور قضات خود وجود دارد و میگویند تحت تأثیر هم قرار نمیگیرند چرا؟ برای اینکه اینها غیر قابل تغییر هستند و هر روز نمیتوانند اینها را تغییر بدهند قضات وقتی دیدند وضع ثابتی وجود دارد و امیال اشخاص در وضع آنها تأثیر نخواهد داشت زیر بار نفوذ نخواهد رفت اینکه دو دوتا چهارتا است گفتگوئی ندارد وقتی که مقام ثابت باشد اعمال نفوذ تأثیری ندارد و شخصیت ایجاد میشود بنابراین اگر در نظر است که اصلاح قانون دادگستری یکیش این باشد تقاضا داریم بگذارید يك مدتی بگذرد تا به حال که ما استقلال قضائی نداشتهیم در تمام سی و چهار سال بعد از مشروطیت حالا يك چند روزی امتحان بفرمائید بنده چه گذشته را تکرار نفرمائید يك چند روزی عمل بفرمائید شاید از این عمل رويه نتیجه بهتری گرفته شود بنده یادداشت های زیادی داشتم که متناسب میدانستم به عرض برسانم در عین حال قسمتی مربوط با اقدامات و عملیاتی بود که دولت در ظرف مدت ۱۰ ماه انجام داده است و به عقیده من مورد تحسین بود و شاید تفسیری هم در پاسخ آقایانی بود که با کمال حسن نیت بعنوان مخالف مراتبی بنظرشان رسیده بود و در اینجا بیان فرمودند ولی حلالی بینم که یادداشت های متعدد از برای پیشرفت کار

نمایندگان عظام عرض میکنند با تمام قوا سعی خواهد شد که آن مبلغی که افراد باید مالیات بدهند و مالیاتشان وصول شود خواهد شد جناب آقای صارمی اظهار لافائی فرمودند البته يك دوسه پرونده بوده است که در دست اقدام قرار گرفته است بنده فقط وظیفهام را انجام داده ام کار فوق العاده ای انجام نشده است و اقدامات دیگری در دست است من جمله همین میزبانی است که ما شروع کرده ایم البته بدهم رضایتمانی ایجاد میکند لکن این عدم رضایتها را دولت و بنده هم توجه نخواهیم کرد با این میزبانی ما میتوانیم حقیقت را تشخیص بدهیم و مالیات را طبق موازین قانونی وصول کنیم و اینکار خواهد شد ضمناً اظهار شد که عایدات مالیاتهای غیر مستقیم را بالا میبرند و مالیاتی که در تمام دنیا منسوخ است اضافه میکنند و يك و لخر جبهه است میزند خواستم حضور آقایان عرض کرده باشم که خوشبختانه یا بدبختانه مالیات غیر مستقیم در مالک سایره هم منسوخ نیست و وجود دارد و در بسیاری از مالکهاست اگر نظریه ازدیاد قیمت قند و شکر و سیگار بود اینکار از نظر توازن و تعادل امر بود چه جز لوازم اولیه حساب میشود و اینکار میبایستی بشود هیچ چاره ای درین نبود و بحکم اجبار لازم بود که دولت اینکار را بکنند بنده در مجلس سنا عرض کردم اینجا هم عرض میکنم در سنده ماضیه دولت برای اینکه بتواند معارج ضروری اولیه خودش را بپردازد مجبور بوده است که چهار میلیون دلار با يك فرع نسبت کزافی برای سنین متعدده آتیه که تقریباً در حدود ۱۳ میلیون و کسری یا ۱۴ میلیون دلار فرعی میشود قرض کند سند بدهد سفته بدهد برای اینکه بتواند سصد میلیون تومان بدست بیاورد که حوائج اولیه کشور را تأمین کند ادامه این عمل الی ما شاء الله غیر قابل امکان است به هیچ عنوان نمیشود تماماً قرض کرد و صرف حقوق کرد و پول افراد را پرداخت و معارج کار گرا تأمین کرد بحکم ضرورت اینکار شده است اما بحکم ضرورت کارهای دیگر هم باید بشود از این نظر بود که دولت دست باینکار زد و همانطور که خود آقایان نمایندگان محترم تذکر دادند مبلغ بقدری ناچیز بود که اثری در معیشت افراد و زندگی آنها نمیتواند بگذرد اما درآمدهای حاصله از این دو مبلغ شاید در حدود ۱۴۰ یا ۱۴۰ میلیون تومان باشد و این مبلغی نیست که برای خزانه داری غیر قابل توجه باشد گذشته از اینکه موضوعی را خواستم تذکر عرض کنم که طبق مناصبهای که اخیراً در وزارت دارائی راجع بفرید قند و شکر گذاشته شده بود حداقل قیمتی که برای هرتن شکر بپاداده شده ۱۲۰ دلار بود که اگر این دوریال اضافه نیشود دولت لاهلاج مجبور بود ضرر بدهد یعنی کیلونی

است که دولت دارد قانون بودجه دولت را مکلف کرده است در دست مطالعه و عمل است دولت مکلف است در ظرف ۶ ماه این عمل را بکنند از اول سال عمل کرده است و بطور قطع و یقین این مطالعات به نتیجه خواهد رسید و طبق قانون لوائح مربوطه باینکار به پیشگاه نمایندگان محترم در اینجا صحبت شد اگر چه وارد خصوصیات نیشود و بنده نمیتوانم وارد بشوم گفته شد که مدیر کل دخانیات را برای اینکه يك قاجاقی را کشف کرده است برداشته اند حتی اظهار شد که این امر بر حسب اشاره جناب آقای نخست وزیر بوده است ، بنده اینجا با کمال صراحت حضور آقایان نمایندگان عظام عرض میکنم که جناب آقای نخست وزیر کوچکترین اطلاعی از تغییر رئیس دخانیات ندارند و کوچکترین دستوری هم در این موضوع به بنده ندادند رئیس دخانیات برای اینکار تعویض شد اگر قرار بود رئیس دخانیات برای اینکار تعویض بشود لازم بود که رئیس کل گمرک هم تعویض بشود چون هر دو تماماً اینکار را کرده بودند و به علاوه کاری هم نشده است و الان همان ششصد و خورده ای که حقوق میگیرند الان هم میگرد و گذشته از این اشیائی که بدست آمده در توقیف است و برخلاف قانون رفتاری نشده است البته ممکن است بعضی ها يك تصوراتی بکنند شاید هم حق داشته باشند ولی بنده قول قطعی عرض میکنم هیچ نشه ای در کار نبوده و اعمال نفوذی هم از طرف رئیس دولت نشده بنده افتخار دارم عرض کنم که رئیس دولت کوچکترین اعمال نفوذ برخلاف مقررات در همکاران خودشان نمیکند این قسمت را بنده بطور قطع و یقین عرض میکنم تمام همکاران محترم بنده اینجا حضور دارند و قطعاً تأیید میکنند عرایض بنده را - فرمودند که فلان شیئی عتیقه نفیس را خریده اند • آقایان یکی از گرفتاریها و بدبختی های مملکت در قرن گذشته و در اوایل قرن فعلی این بوده که ما گذاشتیم نفیس تاریخی مملکت ما بیرون بروند (صحیح است) امروز موزه های بزرگ دنیا آثار تاریخی ما را محفوظ نگاه داشته اند در صورتی که این آثار تاریخی میبایستی در ایران میماند اینها جزو ذخایر ملی ما بودند که غیر قابل قیمت کردن بودند و همه اینها از مملکت ما بیرون رفته است بنده خودم در موزه اروپا آثار و علائم ظریفی دیدم در سایر کشورها هم هست حالا می فرمائید باز بگذاریم آثار ملی ما بیرون بروند ما باید افتخارات تاریخی ملی خودمان را که اصلاً از نظر طول ارزشی ندارد حفظ کنیم اقدام برای اینکار شده است در ضمن بودجه وزارت فرهنگ هم منظور شده است بودجه

هم تقدیم شده کمیسیون محترم بودجه هم این عمل را تصویب فرموده اند عمل همزمانی نبوده و با سستی هم بشود (تیمورتاش - وظیفه ما هم همین بود) خیلی چیزهای دیگر هم هست که اگر بتوانیم نمیکذاریم خارج بشود و از خارج هم اگر بتوانیم میآوریم بنده با آقایان قول قطعی میدهم که اگر در قدرت ما باشد ذخایر و نفایس و آثاری که در موزه های دنیا هست و مربوط بما میباشد بتوانیم با ایران بر گردانیم بر میگردانیم و یقین دارم هراتعبارتی از مجلس شورای ملی خواستیم در همین مضیقه مالی نمایندگان محترم تصدیق و تأیید میگردند (صحیح - است) پس بنابراین عملیات خلافی نشده است البته بنده یقین دارم که هیچگونه سوره نیتی در این گونه اظهارات نیست همش دلسوزی است همش حسن نیت است بنده تردیدی ندارم ولی چیزی که هست خواستم يك حقایق در نظر آقایان نمایندگان محترم روشن و مشخص بشود من جمله صحبتی که شد این بود که شورای عالی اقتصادی سال است کار میکند و هیچ کار نکرده است خواستم عرض کنم که شورای عالی اقتصاد از دیماه سنده ماضیه شروع بکار کرده است آهم باندانشن هیچگونه وسیله ای خرج هنگفتی هم برای شوراهای اقتصاد نشده است تاالساعه که بنده اینجا خدمت آقایان ایستاده ام نمیتوانم بطور تحقیق بگویم ولی مسلماً وجهی که بآنجا داده شده به ۳۰ هزار تومان نمیرسد این شورای عالی اقتصاد يك دستگاه خوبی است و آقایان نمایندگان عظام لواطی که بانظر و مطالعه شورای عالی اقتصاد و وزارت خانه ها تهیه میشود و به مجلس تقدیم میگردند نتایج آنرا ملاحظه خواهید فرمود متلا میگویند که هیچ کار مثبتی نشده است بنده نمیخواهم زیاد وارد این مباحث بشوم و بگویم چه کارهای مثبتی شده است ولی يك موضوع راجع میکنم جناب آقای وزیر فرهنگ اینجا تشریف ندارند (قات آبادی - ایستایا رفته اند) الان که بنده اینجا ایستادم در حدود ۳۰۰ دبستان در شهرستانها و ۷۰ دبستان و دبیرستان در تهران در دست ساختمان است فقط بنده همین يك مثال راجع میکنم ۳۰۰ دبستان در مکر این که تذکراتی که عرض میکنم توجه بکنند تا بصورت عمل در بیایند که بنده هم در گفته خودم بتوانم تجدید نظر بکنم جناب آقای علاء در سر لوحه برنامه گذشته شان موضوعی را قرار داده بودند که واقعاً مورد توجه و علاقه عموم نمایندگان عظام بود و آن موضوع عبارت از بسا فساد بود موقعی که این مطلب را در مجلس عنوان کردند نمایندگان برای ایشان کف زدند ولی متأسفم که عرض کنم این موضوع بیشتر بحرف گذشت تا عمل بطوری که واقعاً مردم نسبت باین موضوع دیگر اعتماد ندارند این کابینه عملی بکنند بنده این را واقعاً از صمیم قلب میگویم وجدان بمن حکم میکند که در این جا بگویم شخص آقای علاء که عمر خود را بشرافت و درستی

برنامه داده) میرسوم بآنجا میگویم که دولت اقدام کرده است ۶ میلیون تومان در اختیار بانک کشاورزی گذاشته است سازمان برنامه هم خودش با دستگاهی که دارد ۲۰۰۰ تن چای شمال را میخرد و در حدود ده میلیون تومان خرج و مصرف این کار میکند (مهندس جفرویی - از توتون کاران هم بفرمائید) البته بنده اذعان میکنم که این کارها کار کوچکی است دولت باید دست به يك اقدامات بزرگتری بزند هیچ تردیدی در این قسمت نیست مفاسد و مآب هست مثلاً فرمودند که مستخدمین دولت موقعی که پشت میز می نشینند خودشان رامالك الرقاب میدانند . اگر نظری ببرنامه دولت انداخته شود دیده میشود که دولت صراحتاً میگوید میخوامم به مستخدمین بدهم آنهم که تونو کر ملت و مردم هستی این عبارت عیناً در برنامه دولت ذکر شده است و این کارها خواهد شد بنابراین بنده عرضم را خاتمه میدهم از طرف خودم و خیال میکنم جناب آقای نخست وزیر و همکاران محترم ببینند اجازه بدهند که عرض کنم که کلبه تذکرات مفیده بکار بسته خواهد شد بنده اینجا شمس دارم که عرض کنم که جناب آقای شمس قنات آبادی صحبت هایی که میفرمودند جناب آقای نخست وزیر فرمودند اظهارات شما یقیناً است باید بآن جابرسیم هیچ تردید ندارم تمام امر در اختیار مجلس محترم است تذکرات آقایان را استفاده میکنم و تا آن حدی که در قدرت ما است میگویم لیس لانسان الامامی آنچه که بتوانیم انجام بدهیم میکنیم (احسنت)

رئیس - آقای مسعودی بفرمائید مسعودی - بنده متأسفم با این که از طرفداران جدی آقای علاء بودم و رفقا میدانند در دو کابینه ای که ایشان معرفی کردند همیشه از ایشان مدافعه میکردم ولی وضعی برای بنده از نظر تشکیل کابینه جدید و عهدیات گذشته ایشان پیش آمده که متأسفانه امروز بصورت مخالف صحبت میکنم و نمیتوانم رأی بدهم بکابینه ایشان مگر این که تذکراتی که عرض میکنم توجه بکنند تا بصورت عمل در بیایند که بنده هم در گفته خودم بتوانم تجدید نظر بکنم جناب آقای علاء در سر لوحه برنامه گذشته شان موضوعی را قرار داده بودند که واقعاً مورد توجه و علاقه عموم نمایندگان عظام بود و آن موضوع عبارت از بسا فساد بود موقعی که این مطلب را در مجلس عنوان کردند نمایندگان برای ایشان کف زدند ولی متأسفم که عرض کنم این موضوع بیشتر بحرف گذشت تا عمل بطوری که واقعاً مردم نسبت باین موضوع دیگر اعتماد ندارند این کابینه عملی بکنند بنده این را واقعاً از صمیم قلب میگویم وجدان بمن حکم میکند که در این جا بگویم شخص آقای علاء که عمر خود را بشرافت و درستی

گذرانده اند و زرائی را انتخاب کرده اند که از لحاظ درستی و سابقه بدون آرایش هستند ولی آن تحول اساسی که مورد احتیاج فوری کشور ما هست فقط در پر تو درستی بوجود نخواهد آمد باید افرادی در رأس کارها بکارند که در عین درستی بکار خودشان آشنا باشند و قدرت تشکیلاتی و مدیریت با رعایت هم آهنکی کامل داشته باشند، بنظر من درستی باید با عمل مثبت توأم باشد ، افراد درست با شمشیر بران باید شروع بکار کنند نه این که عمده ای دست بدست هم ببالند و فقط بد رستی خود مباحث کنند ولی حدود عمل و نتیجه کارشان از کاغذ و مصاحبه های مطبوعاتی تجاوز نکنند از چند نفر از این آقایان وزیران که نامشان را ذکر نمیکم چیزی جز حرف و مصاحبه ندهیدم و مادامی که این آقایان عملاً وارد کار نشوند و نتیجه ای عرضه نکرده مجبورم در رويه فعلی خود که مخالفت با دولت ایشان بصورت انتقاد صحیح و منطقی است باقی بمانم . واقعاً انتظار عموم افراد و نمایندگان این بود که آقای علاء بتوانند با مقدرورائی نه از لحاظ سیاست خارجی و سیاست داخلی داشته اند توفیق پیدا کنند البته بنده اینجا انگار نمیکنم رويه و روشی که ایشان در سیاست خارجی تحت رهبری اعلیحضرت همایون شاهنشاهی انتخاب کرده اند يك رويه بسیار روشن و پسنیده ای بود که مورد پسند نمایندگان و عموم ملت ایران بوده هست و از این لحاظ کابینه ایشان و اما قابل تقدیر است ولی بنده خیلی متأسفم که عرض کنم در مورد سیاست داخلی و رويه های اقتصادی با این که کابینه ایشان مورد حمایت شدید اعلیحضرت همایون شاهنشاهی و مجلسین بود آنطور که باید اقدامات مؤثر و عمر بخش برای رفاه و آسایش مردم باشد نکرده اند و بنده اینجا يك نکته ای را میخوامم تذکر بدهم که فلسفه تعریف چهار روزی مشاور را بنده نمیفهمم چیست جناب آقای علاء چهار روزی مشاور تعیین کرده اند که یکی جناب آقای عبدالله است که در سیاست خارجی فوق العاده ورزیده و مردمی است که واقعاً گذشته بسیار خوبی داشته اند و واقعاً کارهاشان همیشه بوضوب انجام میشده است و بوضوب از ایشان نام برده میشود الان ۵ ماه است که عاقل و باطل مانده اند و ما نمیدانیم کار ایشان چیست فقط کار آقای انتظام این است که ا تریك وقتی جناب آقای نخست وزیر گرفتاری داشته باشند ایشان بمجلس تشریف بیاورند ترمیم کابینه باشد وزیر را بمجلس معرفی کنند یانوع این کارها در صورتی که آقای ناصر ذوالفقاری معاون پارلمانی نخست وزیر در مجلس بوده اند و هستند و از نظر مجلس خوب کار میکنند اگر آقای انتظام که کمال علاقه و با ایشان

دارم که ایشان را مرد وظیفه شناسی میدانم. يك كاری بهشان میدادید که کار ایشان معین باشد و از وجودشان واقعا استفاده کنید شما خودتان جناب آقای علاء کمال ملاحظه دارید، یکی دیگر از آقایان آقای نمازی است که مرد خوبی است و در امور تجاری و اقتصادی ذی نظر است ولی ایشان در امریکا هستند و اگر نظری هم دارند ترتیب اثری بآن نداده‌اند و تجربیات ایشان نمیتواند مورد استفاده قرار بگیرد بنده میگویم این چهار وزیر باید وجودشان منشاء اثر باشد واقعا آقای دکتر مقلبل اطلاعات اقتصادی بسیار خوبی دارند خیلی خوب است بنده هم ایشان علاقه دارم دبیر شورای عالی اقتصاد هستند آن طریقی که در شورا از زبردست ایشان بیرون آمده و مورد عمل قرار گرفته کدام است نه مصاحبه توی روزنامه یا رادیو آنچه که بنده میگویم جناب آقای دکتر مقلبل که يك وجود مؤثری هستند تحصیلاتشان واقعا يك تحصیلات خوبی است باید بکارشان يك اثری مرتب باشد و يك کار مشخص و مرتبی داشته باشند یکی دیگر آقای مهندس طالقانی است ایشان یکی از مهندسين هالی مقام سد سازی ما هستند (صحيح است) که در ایران بی نظیرند (صحيح است) و شاید در ایران منحصر بفرد باشند مادر وزارت کشاورزی چیزی از ایشان نمی‌بینم واقعا باید يك مسئولیتی يك كاری از ایشان بخواهیم، بنده نظرم این است که این ۴ وزیر مشاور جناب آقای نخست وزیر از اینجا که تشریف کنید که در آینده بتواند وزیر بیکاره تلقی نشوند، بنده صراحتا عرض میکنم وزیر مشاور در خارج اینطور تلقی میکنند که بیکار ماند پس از اینجا که تشریف بریزید کارشان را مشخص بفرمائید که باصلاح وزیر صاحب بر نفوی بشوند (نخست وزیر - مشخص هست) و ایشان بخواهند این آقای مهندس طالقانی يك مهندس آبیاری و سد ساز است (مهندس جفرودی - مشغول همان کار هم هستند) که نظریه‌شان مورد قبول مهندسين دنیا است چه کاری از وجود ایشان ساخته شده چه کاری کرده اند جناب آقای فروهر تصدیق میفرمائید که وضع اقتصادی مملکت بسیار بد است (فروهر - وضع مالی) وضع مالی هر در را بنده الان توضیح می‌دهم ملاحظه بفرمائید واقعا تمام کشور ها برای این که توفیق پیدا کنند کوضع اقتصادی و مالی خودشان شروع کرده اند یعنی يك سیستم علمی و عملی را برای امور اقتصادی که ما طرفدار جدی آن بودیم هستیم و خواهیم بود نه باین صورت که بی اثر است (دکتر مقلبل - بی اثر نیست) در دنیا همین آلمان رامتال میزدم بعد از جنگ آلمان ها آمدند آلمانی

که خورد شده بود شورائی تشکیل داد که از وزیر دارائی و اقتصاد و صنایع و نمایندگان بانکها تشکیل شده بود در همین حال ممکن نیست کوچکترین کاری بکنند که وزاری مربوطه از کارهای هم دیگر اطلاع نداشته باشند و بدون اطلاع آن شورا باشد شما آمدید بشورای عالی اقتصاد درست کردید وزیر مشاوران يك سازمان زد وزیر صنایع ساز دیگر میزنند (دکتر مقلبل - اینطور نیست تمام متمرکز است) اجازه بفرمائید ملیاتان اینطور است توی اطای که نشسته‌اید و روری کاغذ ممکن است نظراتان این بوده است ولی بنده می‌خواهم بدانم جناب آقای وزیر دارائی شما هیچ اطلاع دارید در وزارت بازرگانی و صنایع چه می‌کنند در شرکت نفت چه می‌کنند بلند شوید بنده بگویم (وزیر دارائی - بنده اطلاع دارم) بانک ملی زیر نظر شما اداره می‌شود شما از کار آنها اطلاعی دارید اینطور درست نیست (نخست وزیر - در بر نامه) همه جا بنده بطور کلی سازمان های اقتصادی را عرض می‌کنم اگر این ها تمرکز پیدا کند و برای شورای عالی اقتصادی قانون بیاورید که دارای اختیار باشد که هر چیزی از آنجا می‌گذرد وزیر نظر آقایان است وقتی بوزیر صنایع و معادن ابلاغ میکنند یا بوزارت بازرگانی و با بانک ملی و سایر دستگاهها والا غیر از این فایده ندارد و هر کس برای خودش خود مختار است و هر کاری که دلش می‌خواهد می‌کند و مطلقا نتیجه ی نخواهد گرفت روز بروز هم بدتر میشود، جناب آقای وزیر دارائی شما چکاره هستید در شرکت نفت در بانک ملی (وزیر دارائی - قانون يك اختیاراتی بمن داده است) شما يك رئیس ادارای هستید که قدرتتان بیشتر از رئیس اداره هندو شکر است، شما در بانک ملی چه نظارتی می‌توانید بکنید؟ در دنای امروز جناب آقای علاء (وزیر دارائی - خواهش می‌کنم شما در آتیه بتواند وزیر بنده مراجعه فرمائید) تمام دستگاههای اقتصادی مال دولت هستند و باید واقعا هم آهنگی داشته باشند، تمام کارهاشان باید بانظر هم دیگر باشد وزیر دارائی باید قدرتش زیاد تر باشد تا بتواند يك کار موثر و مفیدی بکنند شورای اقتصاد شما حقیقه باید يك اختیارات قانونی داشته باشد خوب این افرادی که این جا جمع شده اند تمامشان مردمان شریف و درست و پاک هستند ولی حقیقه باستی کارشان هم درست و پاک بیرون بیاید نه این که هر کسی کارش بانظر خودش باشد و يك دستگاه را اداره کند، این شورای اقتصاد بنظر بنده حتما باید از اطاق بازرگانی و صاحبان صنایع يك عضوی داشته باشد (دکتر مقلبل - دعوت میکنم) تخیر باید عضو باشید شما به بنده در دنیا چه می‌کنند همان طور بکنید در هر حال جناب آقای علاء می‌خواهیم در این

کبير ايران در امریکا وانگلسنتان بودم بنده می‌خواهم بدانم که هیچ جای دنیا هست که وزارتخانه ها و اداراتش سازمان قانونی نداشته باشند آیا ممکن است در کشورهای دیگر وزراتی که در سر کار قرار میگیرند يك وزیر هم آری بر دارد و فلان وزیر که بعد از آن می‌آید يك عده دیگر را بیاورد سر کار شما اگر بخواهید مبارزه با فساد عمل شود این قانون تشکیلات اداری را بچسب بیاورید و این تشکیلات را منظم کنید و در رأس آنها يك اشخاصی صحیح بگذارید مسلما مبارزه با فساد ب نتیجه خواهد رسید ولی با این وضع فعلی ملاحظه بفرمائید يك تجار خان راه ر هر سه ماه يك دمه میشود اعراض را عوض کرد چون آن تجارخانه باقی نمی ماند چه رسد بيك مملکت و چگونه میشود نسبت به تشکیلات يك مملکت بی اعتنا بود بنده میدانم هر کدام از این آقایان يك عده ای را می‌آورند و يك عده دیگر را میبرند و از اینکار هیچ نتیجه ای نخواهند گرفت و اگر شما میخواهید از آن فکری که داشتید اساسا برای مملکت است و این کادر سیاسی را باید گوش کنیم که از این هرج و مرج نجات بدهیم ما دعا میکنیم که مملکتان مملکت ما را ثابت بکنند از همیجا که تشریف بریزد با آقایان و رر راه بفرمائید که سازمانشان را تعیین کنند و بیاورند بمجلس که عملی شود و این بزرگترین خدمت بمملکت از نظر ثبات اوضاع است، يك مطلبی بود راجع باین نکته استنداران که خواستم بگویم واقعا این يك فکر خوبی است این را من باب مدانه عرض نمیکنم نمیدانم فکر کی بود، این فکر خود آقای علم است، فکر کی است در هر صورت فکر خوبی است برای این استنداران از امور آن استان مطلع بشوند ولی بشرط این که فقط مصاحبه مضمومانی نباشد این فکر بسیار خوبی است بنده امیدوارم که این کار نتیجه خوبی بدهد حالا این فکر مال هر کس باشد بسیار خوبست يك نکته دیگری که می‌خواهم حضور آقایان عرض کنم موضوع تبلیغات است تبلیغات شما واقعا صفر است و از این جهت که بنده ایرادی داشته باشم؟ آقای ناصر ذوالفقاری ایشان بسیار خوب عمل کرده است ولی پول ندارد يك بیرون هشتصد هزار تومان بود چه آنجا است چند روز پیش روزنامه های عربی را نگاه کردم و مردم فرستنده تلویزیون در بغداد نصب شده بودند و تبلیغات و لی الان چهار پنج سال است صدای رادیوی ما را در ایران نمی‌شنوند بنده میگویم تا حالا عملی نشده باستی توجه همیقی نسبت بوضع تبلیغات بشود از لحاظ تهیه وسایل چون تبلیغات بدون وسیله عملی نیست يك موضوع دیگر که می‌خواستم عرض کنم تبلیغات وزارتخانه ها و ادارات دولتی است هر وزارتخانه و اداره ای يك تبلیغاتی

برای خودش دارد احیاناً يك مجله یا نشریه ای هم منتشر میکنند يك اداره ای هم هست بودجه هم دارد که يك عده ای حقوق بگیرند لائال اینها را روی هم بگذارید و بودجه شان را بگذارید زیر نظر اداره کل تبلیغات که نتیجه خوب گرفته بشود این ادارات تبلیغات وزارتخانه ها فقط فقط برای این است که يك مجله ای در بیاورند، مثلاً يك مجله آب ماهی يك دمه منتشر میشود ترتیبی بفرمائید که يك تمرکز پیدا کنند که برای خودتان و مملکت نتیجه بخش باشد آخرین موضوعی که بنده عرض میکنم و بر ایرض خودم خانم مبدوم موضوع تهیه يك کادر سیاسی برای مملکت است بنده کلا عرض کردم که شما يك کادر اداری با قانون درست بکنید خودتان ملاحظه فرمودید که اعلم حضرت همایون شاهنشاهی کهنه می‌توانم بگویم از نظر کمترین پادشاهان دمکرات جهان هستند همیشه باین موضوع توجه دارند خود جناب عالی هم که سوابق آزادی خواهی آن مورد تردید کسی نبوده است توجه دارید موضوع تهیه کادر سیاسی برای مملکت است و این کادر سیاسی را باید گوش کنیم که از این هرج و مرج نجات بدهیم ما دعا میکنیم که مملکتان مملکت ما را ثابت بکنند از همیجا که تشریف بریزد با آقایان و رر راه بفرمائید که سازمانشان را تعیین کنند و بیاورند بمجلس که عملی شود و این بزرگترین خدمت بمملکت از نظر ثبات اوضاع است، يك مطلبی بود راجع باین نکته استنداران که خواستم بگویم واقعا این يك فکر خوبی است این را من باب مدانه عرض نمیکنم نمیدانم فکر کی بود، این فکر خود آقای علم است، فکر کی است در هر صورت فکر خوبی است برای این استنداران از امور آن استان مطلع بشوند ولی بشرط این که فقط مصاحبه مضمومانی نباشد این فکر بسیار خوبی است بنده امیدوارم که این کار نتیجه خوبی بدهد حالا این فکر مال هر کس باشد بسیار خوبست يك نکته دیگری که می‌خواهم حضور آقایان عرض کنم موضوع تبلیغات است تبلیغات شما واقعا صفر است و از این جهت که بنده ایرادی داشته باشم؟ آقای ناصر ذوالفقاری ایشان بسیار خوب عمل کرده است ولی پول ندارد يك بیرون هشتصد هزار تومان بود چه آنجا است چند روز پیش روزنامه های عربی را نگاه کردم و مردم فرستنده تلویزیون در بغداد نصب شده بودند و تبلیغات و لی الان چهار پنج سال است صدای رادیوی ما را در ایران نمی‌شنوند بنده میگویم تا حالا عملی نشده باستی توجه همیقی نسبت بوضع تبلیغات بشود از لحاظ تهیه وسایل چون تبلیغات بدون وسیله عملی نیست يك موضوع دیگر که می‌خواستم عرض کنم تبلیغات وزارتخانه ها و ادارات دولتی است هر وزارتخانه و اداره ای يك تبلیغاتی

نظر میکنم رئیس - آقای وزیر کشور بفرمائید وزیر کشور (علم) بنده خیلی مختصر در جواب آقایان عرض می‌کنم آنچه از جهت این که در کارهای گذشته دولت آقایان يك جورى صحبت فرمودند این است که ناچارم آنها را که مربوط بوزارت کشور است با اجازه جناب آقای نخست وزیر جواب عرض کنم ولی البته چون وقت گذشته است سعی میکنم مختصر باشم يك موضوعی که اینجا صحبت شد موضوع مصاحبه ای است که استانداری بلوچستان کرده بود راجع بملف غورگی در بلوچستان (يك نفر از نمایندگان - تکذيب کردند) اینجا من می‌خواهم يك موضوع مختصری عرض کنم در جواب ایراداتی که چه در داخل مجلس و چه در خارج صحبت شده بود اولاً ملاحظه فرموده‌اند که خود آقای استانداری تکذيب کردند و بآن صورتی که ایشان گفته بودند منعکس نشده است ایشان گفته بودند و گزارش هم در این مورد به بنده داده اند باید عرض کنم که چند سال خودم فرماندار بلوچستان بودم و در آن نقطه ای که گفته شدم مردم سه هزار نفر رفته اند و علف خورده اند يك عده خیلی کوچکی است در دامنه کوه تفتان که یا قصد نفر جمعی است بنا بر این می‌خواستم عرض کنم این مطلب آنطوری که آقای مهران گفته بودند منعکس نشد حالا فرض بفرمائید که خدای نکرده این مطلب صحیح باشد بنده می‌خواهم عرض کنم که اصولا برای مملکتی سیاست استوار و سرزیر برف کردن مطلقا صحیح نیست اگر در بلوچستان خدای نکرده سه هزار نفر بروند بچرا باید گفت و دولت مسئول باید این مطلب را بگوید و بگوید که برای رفع آن چکار کرده اند و وضع بلوچستان را بنده هم تعریف نمیکنم و بهیچ وجه نمیگویم که وضع بلوچستان خوب است وضع بلوچستان هم شاید مثل سایر نقاط ایران خیلی معاصدش است وقتي که فرماندار بلوچستان بودم در آن تاریخ تقاضا کردم از دولت خدا بیامرزد مرحوم وزیر اعتبار داد برای ساختن سد بمیورود و سد در سیستان که تازه حالا افتتاح میشود یعنی سد سیستان از بار سال شروع کرده به بهره دادن و امسال بهترین محصول در سیستان هست و سد بمیورودا شاید امسال بشود افتتاح کرد ولی ملاحظه بفرمائید يك قدمی که میخواهید بردارید شاید چهار هشت مدهم باشد و هشت نفر مان يك جور فکر میکنم بنده عرضم را خوانده بدهم (احسن) جناب آقای نخست وزیر باین مطالبی که بنده واقعا از روی کمال علاقه و صمیمیت عرض کردم توجه بفرمائید و آنها را بکار ببندید و مطمئن باشید بنده هم اگر عملی دیدم ملت ایران خیلی سنگین است و بنده با

کمال اطمینان من باب وزیر مسئول دولت بعرض آقایان میرسانم که آنچه دولت قضاوت میکنند وضع مملکت ما بحمد الله وضع روشنی دارد و بسیار وضع امیدوار کننده ای است (صحيح است) الان مثل يك مریضی که دوره نقاهت را میگذراند احتیاج به استراحت دارد و این استراحت فقط در سایه امنیت و آرامش میسر است (صحيح است) اولین قسمتی که دولت بسیار سعی کرده تعدیل بکند و برقرار بکند منشا امنیت است از این امنیت باید بنفعم مملکت استفاده بشود که این استفاده فقط بسته بدست آقایان است یعنی اگر خدای نکرده مطالبی بفرمائید که دائما روح بدبینی در مردم تقویت بشود بنظر بنده يك ضرری به مملکت زده‌اند ما در اختیار آقایان هستیم هر دمه که بخواهید توضیح عرض میکنم حق آقایان هم محفوظ است که از ما سؤال بفرمائید از ما استیضاح بفرمائید و اگر دیدید که مفید بحال مملکت نیستیم ما را رد بفرمائید ولی توجه داشته باشید که نباید مطلبی گفته شود که مردم نا امید بشوند عرض کنم وضع مملکت ما بسیار روشن است و امیدوار کننده است بنده این را با کمال صراحت عرض میکنم در سایه راهنمایی های مدیران شاهنشاه سیاست خارجی ما بسیار روشن است و سیاست داخلی مان هم در در نا های که دولت تهیه کرده است و بعرض آقایان رسانیده است هیچ خبری در استتار و پریده پوشی نیست آقایان می‌توانند هر مطلبی را بیسند و ما هم قبول میدهم که هر مطلبی را با کمال صراحت بعرض آقایان برسانیم اما خدای نکرده من باب مثال عرض میکنم که در این مجلس چه در آن مجلس اگر گفته شود تمام قضات داد گستر می‌زدند و با تمام متخرفند ملاحظه بفرمائید چه اثر نامطلوبی در آن طقه جوان دارد بنده مسئول وزارت داد گسترى نیستم اما در این موضوع مبارزه با گرانگی که تاس داشتم با چند نفر از اعضاء قضات جوان داد گسترى باور بفرمائید می‌توانم قسم بخورم که بنده در هر م باب بجهت اشخاص وظیفه شناس در دست و بر کار مواجه نشدم پس بنظر بنده اگر بگویم همه اینها باند و متخرفند اصولا بضرر مملکت است اگر يك نفر متخرف است دست را روی آن يك نفر بگذارید و بماند که برده بد تعقیب می‌کنیم و قس علیهذا مطالب زیادی هست مثلاً باز من باب مثال عرض می‌کنم این راهرو زیر زمینی در میدان سه این يك عملی است که انجام شد است و انشاء الله روز ۶۰ تا افتتاح میشود موقعی که آقایان تشریف آوردند آنجا را ملاحظه خواهند فرمود که اهدا باعث ریختگی عارت است و تلگراف نشده است ولی باز يك كاری انجام شده است بنده می‌گویم که شهرداری هزارمیل دارد

کار گسترده داشته باشد از عهد کسی دیگری ساخته نبود؛ جناب آقای مهندس طالقانی يك پروژه بزرگ در دست دارند و آن ساختمان سد کرج است از افاضاتی که در اینکار مستقیماً دولت نظر داشته باشد و ایشان بتوانند مطالب خودشان را فوراً با آقای نخست وزیر بگویند جناب آقای نخست وزیر مصلحت دیدند که ایشان در کابینه باشند (فناات آبادی - یس ایشان وزیر سد کرج هستند) حتی جناب آقای نخست وزیر در نظر دارند که نسبت بسازمان برنامه یک چنین اقدام مشابهی بفرمایند منتدی کار سازمان برنامه فصل است بنده الان توضیحاتی حضور آقایان عرض نمیرسانم فقط عرض میکنم که ما لازم دیدیم که از طرف سازمان برنامه هم در دولت دانشیار کسی باشد و هم بتواند در مجلس يك توضیحاتی عرض آقایان برساند بنابراین تصدیق خواهید نمود که وجود این ۴ نفر وزیر مشاور برای کابینه خیلی لازم است مضافاً باین که حقوق آنها را هم خود آقایان تصویب فرمودید، فقط در مورد کنگره استناداران هم بنده آخرین توضیح را عرض میکنم و دیگر رقم زحمت میکنم؛ کنگره استناداران از لحاظ این است که امری که داریم در همه چارچابده مطالعه شود در تهران بررسی شود و چون جناب آقای نخست وزیر مقرر فرموده اند حسب الامر اینحضرت ما بونگی که وزراء بروند بولیات قرار شد اول مطالعه بشود بسین چه کارهایی میشود در بولیات کرد؛ قبلا در تهران بررسی شود بعد بسین چه میشود انشاءالله در خانه کنگره که سه چهار روز دیگر هست بعضی ملت ایران خواهد رسید که چه تصمیماتی اتخاذ شده است.

رئیس - آقای یرفسور اعلم.

یرفسور حمید اعلم - بنده در سلك موافقین دولت ثبت نام کرده ام چون مؤمن بکار دولت هستم و این عقیده ام است و موافق دولت هستم ولی این دلیل این نیست که اگر خدای نکرده دولت از عهد این وعده ها بر نیاید انتقاد نکنم، کربتی که حتی مخالفت نکنم (احسنت) از گفتگوی مخالفین و موافقین دولت این - طور استنباط میشود که در سیاست خارجی دولت همه متفق القول و موافقند (صحیح است) و این يك نکته خیلی مهمی برای دولت است.

است بمباران شد و هامبورگ خراب شد و بعد درست شد ولی آلمان هنوز مجزاست ر این چهار قسمت شده نوز يك نفر آلمانی جواز میخواهد برای رفتن به قسم دیگر این اثرات جنگ نیست؟ آن را میگویند این را نمیفرمایند؛ اثرات جنگ در ایران خیلی تأثیرات گذاشته اطلاق و روحیه را خیلی عوض کرده است و این اثرات هنوز هم باقی است و هنوز هم جلوگیری دولت ما را میگرد (صحیح است) آقای مهندس در نظر دارند که این افراد را بکنند منتهی آقای علاء بقصد بنده يك جوان مردی بفرج میدهند ابدأ صحبتی از دولتهای سابق نکرده اند آقایان؛ عرض نمیرسانم فقط عرض میکنم که ما لازم دیدیم که از طرف سازمان برنامه هم در دولت دانشیار کسی باشد و هم بتواند در مجلس يك توضیحاتی عرض آقایان برساند بنابراین تصدیق خواهید نمود که وجود این ۴ نفر وزیر مشاور برای کابینه خیلی لازم است مضافاً باین که حقوق آنها را هم خود آقایان تصویب فرمودید، فقط در مورد کنگره استناداران هم بنده آخرین توضیح را عرض میکنم و دیگر رقم زحمت میکنم؛ کنگره استناداران از لحاظ این است که امری که داریم در همه چارچابده مطالعه شود در تهران بررسی شود و چون جناب آقای نخست وزیر مقرر فرموده اند حسب الامر اینحضرت ما بونگی که وزراء بروند بولیات قرار شد اول مطالعه بشود بسین چه کارهایی میشود در بولیات کرد؛ قبلا در تهران بررسی شود بعد بسین چه میشود انشاءالله در خانه کنگره که سه چهار روز دیگر هست بعضی ملت ایران خواهد رسید که چه تصمیماتی اتخاذ شده است.

نمایندگان دقت فرموده اند، میگویند باید حکومت نظامی باشد رأی میدهند روزی که این وجبات رفت شمارای ندهید و بگویند نباشد هر چه دولت داد بزند که باشد شما میگویند که نباشد من شما اطمینان میدهم که آن مردمانی که در حکومت نظامی کار میکنند واقفاً مردم را با شرفی هستند (صحیح است) از درجه دار از انفس گرفته است تا سرباز هم مردمان شاهدوست و وطنپرست هستند برای خدمت آمده اند نه برای لعنت؛ این حکومت نظامی بقدری در مردم جلب اعتماد کرده، بقدری مردم اطمینان دارند که من مطمئنم اگر خدای نکرده، اگر یکی از آقایان اتفاقی برایش بیفتد با وجود داد گستری با وجود شهر بانی با وجود دستگاههای اداری گوش تلفن را بر میدارد میگوید آهای حکومت نظامی بدادم برسید او هم بدادش میرسد میآید کار را درست میکند، چند روز پیش من رفته بودم کلاتری يك شکایتی داشتم البته خودم را معرفی نکردم گفتند بنویس، صورت جلسه کن، امضا کن، تصدیق کن، بعد این صورت جلسه را بده، گفتم آقا من يك شکایتی کرده ام، یکی از آن گوشه صدا کرد گفت آقای مایوهی کارت درست بشود برو فرمانداری نظامی دودقیقه کارت را درست میکنند، این اعتماد مردم را میرساند، آقا ما آسید ریختن ر فراموش کرده ایم ماهوچی بازی و آن بساطی که توی استانبول بود فراموش کردیم فراموشی چیز عجیبی است، مردی که میآید با نبرد امروز میزد زیر چانه آدم فراموش کرده ایم اگر به توفیق روزنامه ایراد دارید دولت علاء حاضر است بشنیدن انتقادات يك روزنامه، نه روزی نامه، از روزی نامه خودتان هم شکایت دارید حق هم دارید اگر پیدا کردید يك روزنامه صحیح، يك روزنامه ای که به تمام معنی روزنامه باشد بدون قانون توفیق باشد بنده هم مخالف خواهم شد، اگر بگویند که این مجله فحش داده است، ناسزا گفته است بداست، آقا مجله بنده را با اضافه يك عده از آقایان بشکل مرغ کرده، جناب آقای سردار فاخر هم ما را کیش کیش میکنند (عمدی نوری - آن روزنامه را توفیق کردند دیگر نیست) این آزادی مطبوعات است؟ آقا بنده بهتر دوست دارم يك روزی نامه را بگیرند، يك فحش نامه را بگیرند بن فحش ندهد، من بادم میآید که یکی از مطبوعات میگفت که این یرفسور اعلم جاسوس بیگانه است، من رفتم بیانش، خواستم بدانم، شاید جاسوس باشم و ندانم، رفتم گفتم سلام علیکم، آقا یرفسور اعلم، گفت اوبدر سوخته عجیبی است گفتم آقا یرفسور اعلم، گفت آقایان داستانی دارد حکایتی است حرفش را نزنید گفتم آقا منم، گفت ببخشید گفتم بس چرا فحش میدید اول بفرماید او

گفته من آمده ام اینجا، والا من جاسوس نیستم، بیزارم از جاسوسی، این روزنامه را گرفتن، ممنوع کردن بد است؟ آقا بادتان رفته از شور و یادتان رفته، عقاب کرکس، لاشعور، نمیدانم چی چی، همینطور افتاده بودند توی مملکت هر چه میخواهند میکردند، این را می خواهید بسیار خوب بسم الله همین الان بفرمایید رأی بدهید فرماندار نظامی نباشد قول میدهم شما بقدری فرمانداری نظامی زحمت می کشد که از خدا می خواهد، میرود، ولی خوب نیست باین حرفها خدمتگذاران را دلسرد کنید من در پشت این تربیه انزام کارمندان این فرماندار نظامی از رئیس تا آن سرباز جزء تشکر میکنم، اینها را حتی خودشان را از بین بردماند، برای راحتی دیگران (صحیح است) روزی هم که موجباتی پیدا بشود این فرمانداری نظامی از بین برود ما می آئیم اینجا رأی می دهیم که برود، این مخالفت خوبی است، مستمسک خوبی است. راجع بتعبدیل بودجه فرمودند، جناب آقای فروهر نمیدانم کجا تشریف دارند خودشان دفاع کردند بنده هم عرض ندارم فقط يك نکته را میخواهم مختصر آندم که هم آن امنیت که راجع بتعبدیل بودجه در مجلس ۱۸ گفته شد، حرف زنده، دلجای کردند بودجه را تصویب کردند و دادند بدولت، (یکی از نمایندگان - بلندتر بفرمایند) آخر من متخصص حلق و گوش و بینی ام، حلقم خراب میشود چشم، تعبدیل بودجه را مجلس هجدهم، کمیسیون بودجه نشست، گفت نمیدانستند بودجه تعدیل ندارد، این همان دولت است چرا حالا باین دولت میگویند؟ اگر خودتان بخودتان ایراد میگیرید بنده عرض ندارم. راجع به برنامه صحبت شد، عرض کنم سازمان برنامه يك سازمانی است با تشکیلات وسیع چون اسم مدیر عامل آنرا بریدید بنده عرض می کنم، يك شخص جدی، فعال، لایق و مؤثر است (صحیح است) اینرا هیچکس شکی ندارد منم با شما عقیده ام که خیلی بد اخلاق است (صحیح است) من خودم رفیقش هستم گاهی سلام میکنم جواب نمیدهد حالا من چون بمن جواب نمیدهد بگویم بداست نه آقا، فعال است کاری است ایراد کرده اند که نمیدانند این میگویند اگر منم نمیدانم رفته تمام بهترین متخصص خارجی را آورده ام اینجا یکی از اینها آقای مالوال MALVAL است که دیدم بلی تکنیک است بلی تکنیسین بیخود بانی میشود باینجا، این متخصص را آورده ام اینجا که بمن کمک کند، اگر خودم نمیدانم که متخصص آورده ام و اگر میدانم باز هم کمک میکند باز هم ایراد دارید سازمان برنامه پروژه لازم دارد تمام بدبختیهای این مملکت از شهرویر با بنظر نتیجه بی پروژه ای، بی پروا گرامی بوده است (صحیح

این ضدتوقیف ماجرا چیست؟ اینها دلسرد میکنند (مشایخی - آقای، دگر چون در قرن اتم هستیم تذکر بفرمایید این راه آهن شهر ری را هم جمع کنند) باین ترتیب این راه آهن هم نعمتی است (مشایخی - نخیر نه عوامتیم) رئیس - آقای مشایخی بین الاثنتین صحبت نفرمائید **یرفسور حمید اعلم** - راجع بتبلیغات صحبت شد اینجا که خدمت آقای ذوالفقاری عراضی میکنم، گفتند ماه وقت بیج راد یورا می بیچیم دلمان بهم میخورد من این را نفهمیدم که رادیو مگر اینجا است (یک نفر از نمایندگان - اینجا چیست) طبی است بعد توضیح میدهم بنده که اتفاقاً هر وقت رادیو را باز میکنم خیلی محظوظ میشوم، روز جمعه تشکر میکنم از آقای صحیحی برای بچه ها نقل میگویند، من این نقل بچه ها را هم گوش میکنم خیلی هم خوب نقل میگویند چقدر این بچه های مار از بدبختی نجات میدهند؟ اینجا رادیو را بنویسند، رادیو را باز میکنند موزیک هست، شب جمعه رادیو را باز میکنند آقای رادش صحبت میفرمایند، مذهبی هست، تقریبی هست، موزیک کلاسیک هست، همه چیز هست، در همه جای دنیا هم رسم است وقتی رادیو را باز میکنید يك شماری میدهند مدتی بود رادیو فرانسه میگفت فرانسویان میلیون ها مال فرانسویها است، رادیو ما میگوید ای ایرانی از فساد پرهیز کن، راستگو باش، حق هم دارد این را بگیرد چه بگیرد؟ بگیرد دزد باش؟ بگیرد یا شو برو آمریکا اینجا جای کیفی است؟ نشان اینجا فحش بدهد؟ باید بگیرد ایرانی با وفا باش و من از شما خواهش میکنم تکرار کنید و این نکته را هم بگویند که ای ایرانی فراموشکار نباش، چون من می بینم که همه آقایان فراموش کرده اند این را بگیرند تکرار کنند، تا کید کنند (احسنت) اما راجع بگرانی صحبت شد، صحیح است گرانی هم میدانم آقا این يك چیزی است که مبتلا به تمام دنیا است بنده وقتی شنیدم که در آنجا از زکمه ماه دوماه با بنظر پیدا شد سابقه نداشت اگر علف خواری بوده است نفرها علف خواری بوده، من همینجا اتخاذ سند میکنم علیه آنها یعنی که از سازمان برنامه انتقاد میکنند، برای اینکه در يك مملکتی علف خواری نباشد، برای اینکه در بلوچستان علف خواری نباشد یا بستی بلوچستان بهر کر متصل باشد باچی میتواند متصل باشد؟ (بعضی از نمایندگان - با راه) خوب شما که میگویند راه نسازد، برو بلوچستان را درست کن بنده حتی معتمد که جت هم لازم داریم، مادر قرن آتیم، ما میخواهیم با ملل راقبه زندگی و رقابت کنیم آنوقت میخواهید بالکی داشته باشید یا کجاوه؟ معلوم است باید جت داشته باشید باید فردگاه جت داشته باشید همه اینها لازم است آقا، اگر بشنید نداشته باشید بطور صادرات میکنید

چراوی دمهای Reveil de Medail را نمیگویند همیشه تنقید میکنیم کار خویش را نمیگوئیم دولت علاء چه تقصیری دارد که بنام میباید روزی بچند تومان؟ من معتمد این گرانی هیچ تغییری در اوضاع وزنه کانی مردم نداده است (بعضی از نمایندگان - چرا خیلی تغییر داد، بزرگ ابراهیمی - جز مستخدم) جز مستخدم بدبخت دولت يك مستخدم دولت همانطور که اینجا آقای وزیر دارائی گفتند ششصد تومان میگیرد چهارم ندارد بعضی اینك يك بشاهی هم اضافه باو بدهند قوری دولت است بیخام میشود من از جناب آقای علاء تقاضا دارم که خودشان هم فرمودند در برنامه که من اینجا را میخواهم درست کنم تقاضا میکنم از طرف آقایان نمایندگان عاجلا یا بتا کار رسیدگی بفرمائید این اختلافی که بین تمام کارمندان هست چه از طبیب، چه از قاضی، چه از مهندس همه خدمتکاران (صحیح است) و جان کن همه باید اجرت بگیریم، اگر باید داد همه را باید داد (صحیح است) (یکی از نمایندگان - باید بکنواخت بشود) اما مبارزه با فساد ایراد میشود چون فساد يك چیزی نیست که با یکرزود روز از بین برود، فساد وقتی وارد شد از بیچاران هامبورگ بدتر است برای رفع خرابی بیچاران هامبورگ میشود آخر را گذاشت روی آجر رفت بالاولی در مفر مردم لب اثر بود را نیست جای لب پستی بود گذاشت طول میکشد، آقای دگر راجی هم از این کار استعفا میکنند، بگیرند مبارزه با فساد نشده بنده معتمد مبارزه با فساد شدم خوب هم پیشرفت کرده، لب میخواهید؟ انتخاب خودتان دلیل خودتان است، زحمت این آقای وزیر کشور را در انتخابات در نظر بگیرید هیچ سراغ دارید از انتخاباتی باین با یکی انجام شده باشد؟ (صحیح است) انتخاباتی که بدون يك بشاهی گوشه آقا یادتان رفته چه پولهائی میگردند برای انتخابات و آنوقت چه کثافتکاریهائی میکنند؟ کاش پول میگردند و کثافتکاری نمیگردند پول میگردند و دروغ میگفتند (یکی از نمایندگان - خونریزی) بهر کن داداش، پیروزی یکی از دوستان خیلی محترم من که خدارحمش کند زیراتومبیل رفت، فرزند عضو بانک بود و من خیلی نسبت باو ارادت داشتم، اگر زنده بود امروز جایی که در انتخابات شده بود و برادرش را تکه تکه کرده بودند شهادت میداد آقا در انتخابات این مجلس سابقه دارد چه خونها ریخته شده است در این انتخابات درهمین تهران يك قطره خون از دماغ کسی بیرون آمد؟ بنده چقدر رسد منتم آنچه ارز با من بر نیامید آقایان لطف میفرمایند و اشاره میفرمایند خیلی متشکرم عرض کنم این برنامه مبارزه با فساد خیلی دارد پیش میرود منتهی آقا زمان يك مملکت با وقت يك فردم تفاوت است، در يك مملکت يك پروژه درست میکنند ممکن است صد سال دیگر نتیجه

بگیرد، ما میگوئیم توسعه صادرات، توسعه کشت، توسعه زراعت را درست کنید آقا این قاشق فروزینی نیست که يك مشت بزنی پهن بشود و در وقت دراز شود (خنده نمایندگان) آقا این وقت میخواهد، پروژه میخواهد با هم، اینها که شما مخالفید بس با چه موافقت این را با ما بگویند که ما تکلیفمان را بدانیم، عرض کنم کارهای بد دولت را گفتید و انتقاد کردید و منم کارهای دولت را عرض کردم، من معتمد که دولت خیلی کارها کرده و همین کارها را که کرده با وجود اینکه گفتید مانی در کار دولت نیست خدا گواه است چقدر مانع در پیش پای دولت هست (صحیح است) اگر یکی بگوید که آمبولانس بده ندهند پدر دولت را در میآورد توصیه بازی در تمام چیزها رسوخ کرده، در مدرسه شاگرد ابتدائی را می خواهند امتحان کنند يك توصیه میآورد از پدرش که آقا فرزندی را مواظب باشید، نمره را باید بدهد و اگر معلم نمره را ندهد، بین که چها باین معلم نگویند همینطور که باین دولت میگویند، عرض کنم دولت خیلی آزارهای خوب هم کرده است با کتبفداد مگر بد است؟ منع کشت خشخاش مگر بد است؟ این مبارزه با فساد نیست یکی از ملل مهمی که با این دولت موافقت تات است چون می خواهم تمام کنم و جناب آقای سردار فاخر هم امر فرمودند اطاعت میکنم دولت ها بسا بستنی ثابت باشد، دولتی که بداند با يك اشاره میرود، با يك اشاره میآید این دولت عجیبی شده است اینهم از مضار جنگ است هر کسی را می بینید میخواهد رئیس الوزراء بشود (احسنت) انكلك میکنم، تحریك میکنم، آنتریك میکند خیال میکند اگر دولت بیفتد او می شود رئیس دولت حالا وزیر که جای خود دارد کار بجائی رسیده است که مرد که کز فروش توی روزنامه اعلان میکند که من کانبدار و طالب نخست وزیری هستم، کی نیست؟ بالاخره آقا باید در کار دولت ها ثابت باشد بنده يك مثال کوچکی میزنم و بعضی خانم می دهم، شما اگر يك مدرسه ای داشته باشید که ماهی یکمرتبه مدیر و معلم و فراش را عوض کنید این مدرسه را می شود تویش درس خواند؟ آقا يك مطلبی که در يك دستگهی باین کوچکی مصداق بیامی کند در این دستگاه معظم مملکت مصداق نباید پیدا بکند؟ بهیچ دلیل من با این دولت موافق هستم، الان دولت وارد کار است، الان از دگر صالح بیروید که در بند عباس اسم طیبش چیست، شما میگویند، شما یاستور را بگذارید جای صالح، و دو ماه وقت باو بدهید نمی تواند بگوید بنده براضیم خانم میدهم (احسنت) جناب آقای علاء

میدانند که این يك چیزی است که بنده شیف در درست بخاطرم نمیماند (مهندس جفوردی - هفت هزار میلیون) هفت هزار میلیون ریال هفتصد میلیون تومان آن چه میشود، خوب آقا سازمان برنامه حسابداری دارد، دستگاه دارد، بولتن دارد همه اینها نشان میدهند، ابتهاج مردی نیست که يك دنیا را اینور و آنور بکند، ابتهاج سالها در رأس بانک بوده و بانک را خوب اداره کرده (مشایخی - بسیار مرد صحیح العملی است) خوب آقا این را بروید رسیدگی کنید، راجع ببلوچستان و علف خواری صحبت شد (سعی، امتنادارش تکذیب کرد) بنده ناچارم توضیح بدهم، این علف خواری از كمه ماه دوماه با بنظر پیدا شد سابقه نداشت اگر علف خواری بوده است نفرها علف خواری بوده، من همینجا اتخاذ سند میکنم علیه آنها یعنی که از سازمان برنامه انتقاد میکنند، برای اینکه در يك مملکتی علف خواری نباشد، برای اینکه در بلوچستان علف خواری نباشد یا بستی بلوچستان بهر کر متصل باشد باچی میتواند متصل باشد؟ (بعضی از نمایندگان - با راه) خوب شما که میگویند راه نسازد، برو بلوچستان را درست کن بنده حتی معتمد که جت هم لازم داریم، مادر قرن آتیم، ما میخواهیم با ملل راقبه زندگی و رقابت کنیم آنوقت میخواهید بالکی داشته باشید یا کجاوه؟ معلوم است باید جت داشته باشید باید فردگاه جت داشته باشید همه اینها لازم است آقا، اگر بشنید نداشته باشید بطور صادرات میکنید

بنده مطمئنم که دولت شما رأی اعتماد خواهد داشت چون باین قیافه‌ای که در مجلس می‌بینم، همه روشنفکر، همه صدیق، امیدوارم در تحت رهبری شاهنشاه و همکاری مجلسین بتوانید قدمهای سریع و مثبتی بردارید (نمایندگان - انشاءالله - احسن)

رئیس - آقای مهندس طالقانی
مهندس طالقانی (وزیر مشاور) - بعد از این بیانات شهبانی که نماینده محترم کردند بنده که هیچ حادثه بنطق ندارم واقعا خجالت میکشم که اینجایک مرا بعضی بکنم ولی چون يك صحبت هائی شد بنده مجبورم از نظرس فنی

تذکراتی بدهم، این عرایض را بعضی آقایان می‌رسانم و خواهش میکنم حوصله اینرا داشته باشید که گوش بفرمائید عرض کنم یکی از آقایان نمایندگان محترم امروز یا پرریوز فرمودند راجع بعدم هم آهنگی در دستگاه دولت و من باب مثال فرمودند که وزیر کشاورزی میخواهد سد بسازد و آقای ابتهاج نمی‌گذارد بنده میخواهم عرض کنم چون روی سخن پاینده بود چون مسئول سد گرج من هستم میخواهم بعضی آقایان برسانم که در وضع فعلی امروز که بنده اینجا ایستادم بین بنده و آقای ابتهاج، بین سازمان برنامه و سازمان سد گرج درباره نحوه انجام سد گرج هیچ اختلافی نیست (احسن) آقایان يك روزی، یکسال ونیم پیش بنده با آقای ابتهاج اختلاف سلیقه و اختلاف نظر داشتیم شاید در مورد سد گرج بود ولی يك مسئله را بنده میخواهم بعضی آقایان برسانم که توجه بفرمائید همه مسائل نظری نیست میشود گفت بنظر من باید این سد اینجا ساخته بشود آن یکی بگوید نباید اینجا ساخته بشود مسائل فنی است، مسائل اکثرا فنی است ساختن سد گرج يك مسئله فنی است باید دیده بشود اینجا ساخت یا نه اگر ساختند چقدر آب میدهد، چقدر برق میدهد صرف میکنند یا صرف نمی‌کند، نود، نودونج، نود و نه درصد ساختمان سد فنی است يك در صدش شاید نظری بنده باشد بگویم که چون داخل پاکت بنده شده ایم اینجا سلازم نیست يك درصد نظری است در مسائل نظری است که میشود اختلاف پیدا کرد وقتی که آدم فنی باشد بنده خیال میکنم آقای ابتهاج هست، میروم می‌نشینم صحبت میکنم، بحث میکنم يك نتیجه‌ای میرسد امروز بین بنده و آقای ابتهاج درباره سد گرج اختلاف نظری نیست راه‌حلی پیدا شده دوسال است که بنده مسؤول این کار بودم کارهای مقدماتی شده جاده‌ها ساخته شده، تونلها ساخته شده انبارها حاضر شده، نقشه جانش حاضر شده راجع به مهندسين انزلیور يك اختلافی بوده و واقعا آقای ابتهاج بسیار در این مورد خوب

همل کرده مهندس اصفیاری که آقایان میشناسند يك چنین شخصی را برداشته آورده اینجا مصدر کار کرده، خیلی کارها کرده است واقعا يك آدمی است که هر چه بگوید بنده حاضرم چشم بسته امضا کنم آدمی است يك، صبح، درست چند وقت پیش يك اشکال کوچک پیدا شده بود، آقای ابتهاج ایشان را گذاشت توی طیاره فرستاد امریکا که این اشکال کوچک پیدا شده است بین شرکت هانزا که مهندس آن سد است و آن فرانسوی رفت و رفع کرد، و از دوام دیگر ساختمان بنده این سد شروع می‌شود، این است که استدعا می‌کنم مسائل را يك قدری دقت بفرمائید بآن چیزهائی که آمار و عدد است برسید بمسئوعات توجه بفرمائید، چون این مسئوعات معلوم نیست از دهان چه اشخاصی بیرون می‌آید که غالب آنها حقیقت ندارد، می‌گویند بین دولت و آنها اختلاف است و این سد هم ساخته نخواهد شد هیچ چنین چیزی نیست چه بنده اینجا باشم چه نیباشم این سد آقایان تا سه سال دیگر ساخته خواهد شد و آب و برق سد گرج بهتر خواهد رسید بنده نمی‌گویم بنده این کار را خواهم کرد چون این کار بيك جایی رسیده که تا دو سه سال دیگر تمام خواهد شد این را برای این عرض میکنم که می‌گویند همکاری بین دولت نیست و این عمل من باب مثال ذکر شد بنده خواستم تکذیب کنم، اما يك موضوعی را خواستم با آقایان عرض کنم تصور بفرمائید که در همه دولت‌های دنیا هم هم آهنگی کامل واقعا هست مملکت امریکا را بنده مثل مینم چون يك قدری توجیه بفرمائید همه مسائل نظری نیست توجیه بفرمائید آن یکی بگوید نباید اینجا ساخته بشود مسائل فنی است، مسائل اکثرا فنی است ساختن سد گرج يك مسئله فنی است باید دیده بشود اینجا ساخت یا نه اگر ساختند چقدر آب میدهد، چقدر برق میدهد صرف میکنند یا صرف نمی‌کند، نود، نودونج، نود و نه درصد ساختمان سد فنی است يك در صدش شاید نظری بنده باشد بگویم که چون داخل پاکت بنده شده ایم اینجا سلازم نیست يك درصد نظری است در مسائل نظری است که میشود اختلاف پیدا کرد وقتی که آدم فنی باشد بنده خیال میکنم آقای ابتهاج هست، میروم می‌نشینم صحبت میکنم، بحث میکنم يك نتیجه‌ای میرسد امروز بین بنده و آقای ابتهاج درباره سد گرج اختلاف نظری نیست راه‌حلی پیدا شده دوسال است که بنده مسؤول این کار بودم کارهای مقدماتی شده جاده‌ها ساخته شده، تونلها ساخته شده انبارها حاضر شده، نقشه جانش حاضر شده راجع به مهندسين انزلیور يك اختلافی بوده و واقعا آقای ابتهاج بسیار در این مورد خوب

جنوب شهر هموما بدون لوله کشی است و از سخت ساخته شده با لوله های برزنی آب را در آب انبار تحویل میدهند و فلا شش هزار مشترک آب در جنوب شهر نیز رسیده است که به نوبت آب می‌برند (فئات آبادی - نوبت را تکذیب میکنم) و با نوبت معین استفاده میکنند چهار صد شیر در نواحی جنوب شهر است (فئات آبادی - بنده شیرش را تکذیب نمی‌کنم) که در حدود دوازده هزار نفر از آن استفاده میکنند، اگر نظر این باشد که در خانه‌های خشت و گلی که آنجا هست لوله کشی ندارد سر لوله را وصل کنند این عملی نیست باید يك قدری فرصت داد تا آقایان این کارها را انجام بدهند (وزیر کشور - شیرم معیانی است) بهر حال لازم بود این تذکر داده شود، این تبلیغات وصیحت هائی که می‌شود زیاد نباید روی صحبت کرد چون راجع بلوله کشی صحبت شده بنده این توضیحات را عرض کردم برای اینکه این قبیل انتقادات که خدای نکرده اگر مبنای صحیحی نداشته باشد مبنایش سست باشد باعث یأس میشود اینجا آقایان فرمودند دولت آقای علاء چه کرده است آقای مهندس جفرودی اینجا تشریف دارند آقای مهندس قباد را نمایندگن کجا هستند من باب مثال عرض میکنم در گلیابکان چیزهائی گفتند و نوشتند، سد گلیابکان در چهار ماه پیش تمام شده است و الان ۲۴ متر روی آب ایستاده است مطالبی در یکی از روزنامه‌های وزین نوشتند که بنده نمیدانم مبنای آن چه بود، برداشتن نوشته که سد گلیابکان را آب برد و هفتده میلیون تومان پول این مملکت دور ریخته شد، بگیرد این مهندسین و مفاصله کاران را در برزنی سد گلیابکان ۶۰۰ هزار متر مکعب حشمت است این بایک دیواری که ۵ متر در ۲۰ متر يك متر ضخامت که میشود ۲۰۰ متر مکعب ۴ میلیون و چهار صد هزار در صد غلط است ۵ میشود اجازه داد که ۲ میلیون و چهار صد درصد غلط و اشتباه میکند؟ اشتباه میکند ده درصد، ۲۰ درصد اشتباه می‌کند صد درصد اشتباه نمی‌کند این را آقایان البته اطلاع دارید که يك حدود فعلی هست و يك حدود نهائی در نوبت اول آگهی قبول انشعاب مراجه کنند تا آخر ۳۵ انشعاب داده خواهد شد (فئات آبادی - بجنوب شهر انشعاب ندادند) شما معتقدم، خیال میکنم يك اشخاصی ممکن است آمده باشند روی نظریاتی اطلاعاتی شما داده باشند (فئات آبادی - بنده خودم در جنوب شهر زندگی میکنم در سرتاسر جنوب انشعاب ندارد) (وزیر بهداری - شیر دارند) (فئات آبادی - مگر بزرگ بابتخت ما این بود که لوله نداشتیم

خداي نکرده بريك مسوعاتی استوار نباشد که مسوعات معلوم نیست از دهان کی در می‌آید، يك مثال دیگری میخواستم عرض کنم (عده‌ای از نمایندگان - رأی، رأی) فقط يك کلمه درباره خودم عرض میکنم که گفتند جناب عالی در دوره وزارت کشاورزی چه کرده‌ای؟ بنده فقط در این جا می‌خواستم عرض کنم به بینم این سطح تولید در این ۱۴ ماه چه جور اضافه شده برای مبارزه با ملخ خرید شده، بنگاه رازی آقایان میدانند آقایان دکترها اینجا هستند میدانند که سرمهائی میسازد، بنده رفتم قانونش را گذراندم سرمهائی میسازد که با تمام خارجی‌ها رقابت میکند عرض کنم قانون خالصجات راهم گذرانیم، اگر اشتباه کرده باشم چه عرض کنم بانك ساختمانی هم که الان دارد مبارزه میکند باز بخواهرا همیشه مورد پشتیبانی من بوده و خواهد بود چه در دولت باشم چه نباشم.

رئیس - سه نفر از آقایان مخالف صحبت کردند يك نفر باقی‌مانده و در عین حال چهار پیشنهاد کفایت مذاکرات هم رسیده چون يك نفر آقای عمیدی نوری باقی‌مانده است وقت هم داریم موافقت بفرمائید ایشان هم صحبت خودشان را بکنند (عده‌ای از نمایندگان - رأی، رأی) (فئات آبادی - نسران بنده پیشنهادم مقدم است) صحبتشان را میکنند بعد، آقای عمیدی نوری بفرمائید.

عمیدی نوری - بنده از جناب آقای رئیس تشکر میکنم که اجازه فرمودند با اینکه وقت گذشته و آقایان خسته هستند چند کلمه راجع به برنامه دولت بسهم خودم بعضی برسانم بنده با احترامی که بجناب آقای علاء داشتم از موقعیکه تحصیل میکردم و ایشان جزو کسانی بودند مثل مرحوم مستوفی الممالک و مرحوم مشیر الدوله که در تهران کاندید انتخابات طهران بودند و ایشان رأی میدادم در آن موقعیکه درس میخواندم در دوره گذشته هم بجناب آقای علاء رأی موافق دادم برای اینکه برنامه بسیار خوبی تنظیم کرده بودند الان هم برنامه‌ها بعد از ۱۴ ماه عقیده دارم يك مرتبه دیگر نظری هم بآن برنامه بشود و بعد يك تطبیقی با برنامه جدید ایشان که دولت جدیدشان را معرفی کرده‌اند بعمل بیاوریم و يك تذکراتی که بنظر بنده لازم است بعضی برسانم و امیدوار هستم که با همکاری مجلسین و دولت بتوانیم قدمهای بزرگی برداریم. جناب آقای علاء کابینه سابقشان مرکب بود از ۱۴ وزیر و کابینه فعلیشان مرکب شده است از ۱۷ وزیر بحمدالله شان بوده است چند روز پیش، چون من روزنامه نویس هستم روزنامه‌ها را میخوانم اينطور نتیجه گرفته‌اند که تنها ماده‌ای که برای پیشرفت کار دولت در نظر گرفته‌اند

به بود وضع مردم و آسایش طبقات زحمتکش از راه افزایش تولید است. پس هدفی را که جناب آقای علاء در دولت گذشته‌شان در برنامه‌شان قید کردند برای آسایش طبقات زحمتکش، افزایش سطح تولید بود. بنده فقط در این جا می‌خواستم عرض کنم به بینم این سطح تولید در این ۱۴ ماه چه جور اضافه شده و فعالیت و مبارزاتی که در این راه بکار برده‌اند آیا ثمر رسیده یا خیر؟ چون من معتقدم که همیشه باید با دلیل و عدد صحبت کرد. عددی را که بنده در این افزایش یافته است، این افزایش تولید مثل اینست که از خود کابینه شروع شده کابینه علاء در دوره گذشته ۱۴ نفر بوده و حالا شده ۱۷ نفر، بحمدالله این رقم را حالا داریم که در دولت سطح تولید افزایش یافته، اما بینیم از نظر مملکت این سطح تولید چه اضافه‌ای پیدا کرده است؟ من انتظار داشتم بعد از ۱۴ ماه از وزرای محترمی که فعلا در کابینه تشریف دارند و در آن کابینه هم بودند و مورد اعتماد و اطمینان ما هم بودند يك از نظری تشویق ما می‌فرمودند چون واقعا من خوشوقت میشدم که يك وزیر محترمی مثل جناب آقای علم که می‌گویند کلیات نگویید و روی اشخاص و موضوعات انگشت بگذارید و اگر بد است بگوئید، يك وزیري داریم مثل آقای مهندس طالقانی که آمد این جا با رقم حرف زد و بفرمودند که بنده بود، من انتظار دارم بسهم خودم که توسط یکی از موافقین دولت و یا اعضای آن بعد از ۱۴ ماه يك آماری از کارهای دولت آقای علاء پشت این تریبون قرائت میشد که سطح تولید که ماده منحصر بفرد برنامه من بود این اضافه شده (مهندس هدایت - اضافه هم شده است) جناب آقای مهندس هدایت خیلی موقعی است که جناب عالی بفرمائید تا بنده قانع بشوم چون بحث در پارلمان برای همین است، الان يك حقیقتی را راجع به سد گرج گفتند بسیار مفید و لازم بود و همین مباحثات است که مفید واقع می‌شود و این حقایق این جا روشن میشود بنده در این جا بعنوان این که (مهندس هدایت - دولت خدمت کرده است)

رئیس - بگذارید صحبت کنند.

مهندس هدایت - من موافق دولت هستم و دولت هم خدمت کرده است بگذارید تا بیاییم و بگوئیم.

رئیس - حالا نوبت ایشان است که صحبت کنند.

عمیدی نوری - برای اینکه من راجع با افزایش سطح تولید رقمی ندیدم از سابقشان مرکب بود از ۱۴ وزیر و کابینه فعلیشان مرکب شده است از ۱۷ وزیر بحمدالله شان بوده است چند روز پیش، چون من روزنامه نویس هستم روزنامه‌ها را میخوانم اينطور نتیجه گرفته‌اند که تنها ماده‌ای که برای پیشرفت کار دولت در نظر گرفته‌اند

برای آقایان میخوانم از اداره کل گمرک گرفته شده در ۶ ماه اول سال گذشته دولت انگلیس میزانی واردات بشکورت ما داشت که دره ماه دوم واردات انگلیس بایران افزایش زیادی داشته است و سومین کشور وارد کننده کالا بایران شده و ۳۸۱۸۳ تن کالا بارش ۸۰۵ میلیون و ۷۲۱ هزار ریال از انگلستان بشکورت وارد شده است. مادر مقابل چی صادر کرده‌ایم؟ ۱۰۹۰۰۰ تن کالا بارش ۴۱۵ میلیون ریال یعنی نزدیک نك پس ما از همکاری که در بیمان بغداد با متحدان انگلستان پیدا کرده‌ایم بازار فروش انگلستان در ایران زیاد شده است.

اما آیا فروش اجناس ایران با انگلستان یعنی آن ماده برنامه دولت آقای علاء که سطح تولید را فرمودند بالا خواهد بود، آیا اضافه شده؟ این آمار نشان میدهد که صادرات ما قریب نك و صادرات انگلستان ۳ برابر است. رقم دیگر از تر کیه است. تر کیه ۱۰۱۱ فقط کالا تا قبل از این جریان رقمه افزایش تولید بایران صادر میکرد، حالا ۸۰۵ تن در این ۶ ماهه بارش يك میلیون و ۳۳۶ هزار ریال وارد کرده ولی ما چیزی نداریم. بنابراین این خودش مبین اینست که سطح تولید کشور ما که برنامه دولت بود اضافه نشده، با کستان کشور دیگری است که با ما تجارت میکند، ۲۹۱۱ تن کالا به ارزش ۴۶۴ میلیون و ۲۵۲ هزار ریال بایران وارد کرده است اما ما در مقابل ریال فرستادیم.

يك توجهی باین آمار که فقط مملکت بنده است شان میدهد سطح تولیدی بالا نرفته و البته ما انتظار داریم دولت علاء دولت مورد علاقه ما دولتی که ما معتقدیم باید ثابت و پایدار باشد، همیشه بنظر بیاید آقایان نمایندگان و مطبوعات مردم توجه کنند در حکومت جدید خودشان میتوانند این مطلب را یعنی همین اجرای افزایش تولید را که تهدید کرده‌اند بالا ببرند (مهندس هدایت - با مقایسه با سالهای قبل بالاتر) خیلی متشکر میشوم اگر آماری را که فرمودید بیابید پشت تریبون قرائت کنید یا برای بنده بفرستید با کمال میل قبول میکنم برای اینکه ما بایستی با رقم و عدد و دلیل صحبت کنیم. ماده دیگری یعنی عبارت دیگری که در این برنامه دولت آقای علاء قید شده این عبارتست و هم چنین اجرای قانون اجرای قانون در مورد تمام افراد کشور جدا اقدام خواهد شد. تردیدی نیست که از جناب آقای علاء قانوندان و وطنپرست و وزرای قانون شناس که خودم با چهار نفرشان در ۲۹ سال پیش برای اجرای قانون در دادرای تهران مستعلق و دادیار بودیم و با همه همکاری میکردیم و واقعا اجرای قانون يك همچو دولتی که

با غلب و همه شان اعتماد دارم کار شخصی با آنها کرده‌ام، جز این نباید انتظار داشت که اجرای قانون بشود ولی من يك موردی فقط دیده‌ام از نظر نقض قانون که بنظرم اقتضا داشت در اینجا اطلاع آقایان برسانم که به بینم بچه جهت این باین کیفیت بیش از آمد. يك قانونی در دوره ۱۶ از مجلس شورای ملی گذشت که بنده مجموعه قوانین را خواستم و از روی آن یادداشت کردم، این قانون را بنده میخوانم، در مجموعه قوانین دوره ۱۶ این قانون ثبت است: قانون اصلاح کفبریه و وران و گرانفروشان مصوب ۱۷ شهریور ۱۳۲۱ مصوب ۲۲ آذرماه ۱۳۲۹ - پس در آذرماه ۱۳۲۹ مجلس شورای ملی قانونی وضع کرده که عنوانش اینست. ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون، کفبر ضربه شلاق از قانون مجازات پیشه‌وران و گرانفروشان مصوب ۱۷ شهریور ماه ۱۳۲۱ حذف میشود. پس مایک همچو قانونی داریم؟ این قانون در دوره ۱۶ گذشت به توشیح اعلیحضرت هابونی رسید و ابلاغ شد. متأسفانه من در دوره فترت بیچ را دیدم که باز می‌کردم می‌شنیدم یکی از کارهای عالی دولت اجرای ضربه شلاق در ملاء عام در تهران بود هم چنین جزو اختیاری که اداره تبلیغات بجا می‌برد مفسر ستاد که در روزنامه منتهی درج شده این خبر منتشر شد من چون دولت علاء را واقعا يك دولت جدی در اجرای قوانین می‌بینم لازم میدانم که این تذکرات را بعضی برسانم که در دولت ایشان این اشتباه واقع شد، بنده حتم دارم جناب آقای علاء و اعضای کابینه ایشان حسن نیت دارند. در این مورد کابینه سبیه زاهدی که من خودم شرکت داشتم يك مرتبه نزدیک بود این اشتباه بشود مرحوم جهانبانی شب آمد گفت فردا میخواهم شلاق بزنم. من این قانون بادم بود باو گفتم که این قانون لغو شده و شما نمیتوانید اینکار را بکنید و بالاخره مبارزه با گرانفروشی هم در آن حکومت با اجرای شلاق نشد. حکومت سبیه زاهدی بود، معاون وزارت دولت آبادی هم در هیات دولت تشریف داشتند قطعاً متوجه هستند. بشایر این خیلی معذرت می‌خواهم از تذکرات این دو موضوع از نظر حکومت گذشته آقای علاء که طرفدار جدی ایشان بوده و هستم معتقد هستم که بحث در پارلمان و بیان موافق و مخالف برای روشن شدن همینگونه مسائل است که ما بتوانیم از اشتباهات از انحرافات جلوگیری کنیم اما از نظر برنامه جدید دولت آقای علاء، من از تطبیق برنامه اول با برنامه دوم استنباطی کردم برخلاف تصور خودم و برخلاف آن روح پر نشاط جناب آقای نخست‌وزیر از پشت این تریبون که واقعا با هیچانی فرمودند که دارای نیروی

اتمی هستند و واقعاً هم همینطور است و خوشوقت هم می‌شویم که دولت ما با انرژی و نیروی اتمی باشد برای اینکه این مملکت واقعاً احتیاج به پشتیبانی حکومت دارد، اما وقتی بنده این دو برنامه را با هم تطبیق کردم این تناقض را با کمال تأسف با بیانشان می‌بینم؟ چرا برای اینکه در برنامه پیش خیلی مختصر و موجز صریحاً قید کرده بودند که بعد از قیام... حوصله ندارند آقایان، خودتان خوانده اید و میدانید، بعد از قیام ۲۸ مرداد کارها انجام شد، جاده‌ها مسافت شد، نفت حمل شد، کومک امریکا جلب شد، حالا کارها همه آماده است من چه می‌کنم؟ با کمال جدیت مبارزه با فساد و اجرای قانون و بالابردن سطح تولید بسیار خوب دولتی با این نشاطو بالاخره با این اعتقاد با این عقیده که جاده‌ها صاف است، هیچ مشکلاتی در راه من نیست. من روی جاده صاف بنای صاف بنای استواری می‌جویم بسازم ۱۴ ماه کار کرد، بعد از ۱۴ ماه برنامه جدید را از اولش که نگاه می‌کنید، ایجاد مشکلات بعد از جنگ دوم جهانی، بعد مشکلات زیادی که ملاحظه می‌فرمایند، تماشای در اینجا قید است. باین آمدن ارزش پول، عدم تعادل بودجه، گرانی هزینه زندگی، بی‌نظمی و بی‌ترتیبی، اضافه شدن تعداد کارمندان دولت، عدم همکاری بین دستگاه‌های دولت، کمی هم کاری و حسن تفاهم بین مردم و این مسائلی که مضررات جدیدی است برای بوجود آوردن مشکلاتی که بالنتیجه بیان فرمودند که دولت من با این مشکلات توفیق نسبی پیدا کرده البته از روح امیدواران و آقای نخست‌وزیر که الهام دهنده روح امیدو مورد پشتیبانی مجلس شورای ملی است استفاده واستمداد خواهیم کرد و امیدوار هستیم این تناقضی که شاید در تکرار باشد در تحریر این دورنامه است آنطور باشد که این تناقض در تحریر این دو برنامه را روح امیدوار جناب آقای نخست‌وزیر وهم کاری دوستان رفع کند و به همین جهت است که ما معتقد هستیم که از دولت علاوه با سیاست خارجی بسیار خوبی که در نتیجه پیمان بغداد پیش آمده استفاده‌های بهتری بکنیم و بتوانیم در سایه هم‌کاری مزبور مشکلاتمان را رفع کنیم متأسفانه من بیک نکاتی از نظر کارهایمان باخارجیها برخورد کردم که می‌بینم آن استفاده که باید مانوانستیم دولت ما نتوانسته است آن استفاده را کرده باشد. من چند مورد را اینجا در خدمت آقایان می‌خواهم عرض برسانم، در مجلس سنا هم خاطر آقایان هست که این بحث پیش آمد موضوع کشت تریاک بود که من متأسف هستم مادریمان بغداد با دولت انگلستان وحدت نظر داریم و دولت امریکا ملحق شده است بکمپته اقتصادی پیمان بغداد، همکاری و نحوه حسن تفاهم به‌ویژه است که مراحتی شورویها بحساب چه

غرب می‌آورند در حالیکه اینطور نیست و ما برای تقویت نیروی دفاع خودمان ملحق شده‌ایم پیمان بغداد، اما با کمال تأسف وقتی ما با کشت خشخاش مبارزه می‌کنیم برای اینکه بلا تریاک از بین برود در مملکت ما آنوقت می‌بینم امریکائیان انگلیس رأی می‌دهند افغانستان حق داشته باشد خشخاش کشت کند من حق دارم گله کنم از دولت خودمان دولتی که تحت حمایت پیمان بغداد سیاست خارجی روشن و مثبتی پیش گرفته، دولتی که با انگلستان هم‌کاری دارد و در پیمان بغداد هست دولتی که امریکا ملحق است بکمپته اقتصادی آن بچه جهت تریاک مبارزه و اجرای قانون و بالابردن سطح تولید، با یک چنین اعمالی اینطور نشاطو بالاخره با این اعتقاد با این عقیده که جاده‌ها صاف است، هیچ مشکلاتی در راه من نیست. من روی جاده صاف بنای صاف بنای استواری می‌جویم بسازم ۱۴ ماه کار کرد، بعد از ۱۴ ماه برنامه جدید را از اولش که نگاه می‌کنید، ایجاد مشکلات بعد از جنگ دوم جهانی، بعد مشکلات زیادی که ملاحظه می‌فرمایند، تماشای در اینجا قید است. باین آمدن ارزش پول، عدم تعادل بودجه، گرانی هزینه زندگی، بی‌نظمی و بی‌ترتیبی، اضافه شدن تعداد کارمندان دولت، عدم همکاری بین دستگاه‌های دولت، کمی هم کاری و حسن تفاهم بین مردم و این مسائلی که مضررات جدیدی است برای بوجود آوردن مشکلاتی که بالنتیجه بیان فرمودند که دولت من با این مشکلات توفیق نسبی پیدا کرده البته از روح امیدواران و آقای نخست‌وزیر که الهام دهنده روح امیدو مورد پشتیبانی مجلس شورای ملی است استفاده واستمداد خواهیم کرد و امیدوار هستیم این تناقضی که شاید در تکرار باشد در تحریر این دورنامه است آنطور باشد که این تناقض در تحریر این دو برنامه را روح امیدوار جناب آقای نخست‌وزیر وهم کاری دوستان رفع کند و به همین جهت است که ما معتقد هستیم که از دولت علاوه با سیاست خارجی بسیار خوبی که در نتیجه پیمان بغداد پیش آمده استفاده‌های بهتری بکنیم و بتوانیم در سایه هم‌کاری مزبور مشکلاتمان را رفع کنیم متأسفانه من بیک نکاتی از نظر کارهایمان باخارجیها برخورد کردم که می‌بینم آن استفاده که باید مانوانستیم دولت ما نتوانسته است آن استفاده را کرده باشد. من چند مورد را اینجا در خدمت آقایان می‌خواهم عرض برسانم، در مجلس سنا هم خاطر آقایان هست که این بحث پیش آمد موضوع کشت تریاک بود که من متأسف هستم مادریمان بغداد با دولت انگلستان وحدت نظر داریم و دولت امریکا ملحق شده است بکمپته اقتصادی پیمان بغداد، همکاری و نحوه حسن تفاهم به‌ویژه است که مراحتی شورویها بحساب چه

بتمام طبقات ملت ایران توهین کرده بود طبقات ملت ایران را از سه طبقه خارج نکرده بود، یک طبقه اسمش را گذاشته بود طبقه حاکمه که بیشتر ملاحکین و بازرگانان و گفته شده که این طبقه ملاکین و بازرگانان اساساً بسا پررزه اصلاحی مخالفتند برای این که مرکز اجتماعی و سیاسی خودشان را در اجرای این پررزه های اصلاحی میدانند اعتراض کردند حمله کردند ولی بنده فکر می‌کنم بر اینکه ما که با انگلستان هم‌کاری می‌کنیم روزنامه تایمز یک روزنامه آزادی نیست در انگلستان که هر چیزش می‌خواهد بنویسد، به روزنامه تایمز یک روزنامه نزدیک به محافل و وزارت خارجه انگلستان است روزنامه تایمز زمین افکار آنهاست که آن خبر را آن کیفیت می‌نویسد و این مطلب را این کیفیت منتشر می‌کند. آنوقت گفته است طبقه مواش نمی‌فهمند و همه چیز را مشکوک میدانند، طبقه روشنفکرش هم بایک دلایل بی‌ربطی نمی‌خواهد پررزه ها اجرا بشود، بعد هم نتیجه گرفته بود همین اختلافی که راجع به سد کرج است این پررزه اجرا نشود، بنده خیلی متأسفم که چطور چنین مسائلی باید بین دولتهایی که با ما همکاری دارند، همکاری دارند، یک چنین مسائلی گفته شود و این مسائل مطرح شود، قطعاً وزارت خارجه مادر این موضوع اقدامی نکرده ولی بنده در نظر دارم که آن مقاله را اعتراض کردند که نوشته بود در آن نطق افتتاحیه چطور شده که راجع ببحرین چیزی گفته نشده و البته حرف بی اندازه چرندی بود بحرین مال ایرانست مال ماست (صحیح است) و باید هم برای استیفای حق ایران دولت عمل کند (صحیح است) ولی ما انتظار داشتیم آقای وزیر امور خارجه ما صرفاً از نظر دولت دفاع نکنند که راجع باین موضوع دفاع کنند، چون وزیر خارجه ملت ایرانند وزیر خارجه ای هستند که باین کابینه رأی اعتماد داده ایم، وقتی مصاحبه ای تشکیل دادند این قسمت بحرین که تذکر دادند باین قسمتی که تایمز حمله بملت ایران کرده است و بملت ایران اهانت کرده است اینها صحبت کنند که ما باشما همکاری داریم حیثیت سیاسی ما باید محفوظ باشد از همین نکته هاست که بلوک مقابل سوء استفاده میکند و ما باید سعی کنیم که کوچکترین رخنه‌ای در بلوک متحد دفاعی ما پیش نیاید اینها کتانی است که دولت ما دولت مورد اعتماد ما میبایستی بآن توجه کند.

نکته سوم موضوع بحرین است بحرین همانطور که عرض کردم ملک طلق ایران است موضوع بحرین چیزی نیست که محتاج بمذاکره و بحث باشد ما از وزیر خارجه دولت عیلامه برای حفظ حقمان در بحرین فقط نمی‌خواهیم که مصاحبه کنند و بگویند امر معتنی است. ما از دولت عیلامه، دولتی که مورد اعتماد مردم و مجلسین خواهد بود انتظار داریم فکر عملی استقرار حق ایران را در بحرین بمنصه ظهور بیاورند. (صحیح است) چرا نمی‌کنند؟ ما باید از راه دیپلماسی با متحدین خودمان انگلستان و امریکای صحت کنیم، از راه عمل هم نیروی خودمان را تقویت کنیم و حق حاکمیت خودمان را در بحرین مستقر کنیم، اگر مادر چنین موقعیتهایی در چنین فرصتهای سیاسی خوب دنیا آرامش و ثبات سیاست داخلی و بهبود سیاست خارجی نتوانیم حقوق خودمان را تأمین کنیم کی میتوانیم. مگر آقایان فراموش کرده‌اید یروز مگر جشن تخلیه کانال سوئز در سفارت مصر نبود، مصدر در جبهه بلوک ما نیست، جزء پیمان بغداد نیست، معاهدات استفاده از حق خودش میکند، در بهترین موقعیتهای کار خودش را حل کرد و برای استقرار حقش جشن گرفت و پررزه هم آقایان همه در سفارت مصر تشریف داشتند چطور شده است که حالا ما از بهترین حقمان در یک چنین موقعیت خوب سیاست خارجی استفاده نکنیم و حق خودمان را اجرا نکنیم مگر فراموش فرموده‌اید اطلاع حضرت همایونی در نطق افتتاحیه خودشان در همین جافر موند که با بستی منابع نفت بیشتری استخراج کنیم مایکی از قوانینی که اینجا گذرانیم فلات قاره بود و این قانون بما حق داده است یعنی حق ثابت ما بود که نفت کف در باها و جزایر خودمان را استخراج کنیم و از هوایند آن ملتی را که شایق و استحقاق بیشتری و ترقی دارد جلو ببریم بنابراین چه موقعی بکار بحرین برسیم جز حالا؟ و من بسهم خودم از دولت آقای عیلامه استقرار حق ملت ایران را و حق حاکمیت را در آنجا میخواهم من برای اینکه وقت آقایان را بیشتر از این نکیم بر عیلامه خودمان می‌دهم و امیدوار هستم دولت عیلامه با نیروی بیشتری و بهتری با هم کاری مجلس شورای ملی و مجلس سنا قدم های مثبتی بردارد و این دفعه همانطور که خودشان آرزوی ۷ ساله دارند ما هم خودمان از خدایم خواهیم که بتوانند بر نامه هفت ساله را اجرا کنند، اما معتقدیم که این دفعه با ارقام و اعداد تشریف بیاورند و فرمایند این کارها را کرده‌ایم تا ما هم ببینیم غیر از این الفاظ و امیدوارها و اهتمام لازم این عباراتی که در برنامه ها هست و نمی‌خواهم این جا توضیح بدهم از این عبارات کسدار خارج شویم و بپردازیم بکارهایی بگویند که این کارها را کردیم و منتم تأیید می‌کنم بسهم خودم و رأی موافق میدهم و امیدوارم موفق باشند (احسن است) رئیس - پیشنهاد برای سکوتی رسیده قرائت می‌شود

(شرح زیر قرائت شد) پیشنهاد میکنم برنامه دولت مسکوت بماند. شمس قنات آبادی **عدهای از نمایندگان - وقت نیست.** رئیس - آئین نامه باید رعایت شود و هنوز سه ربع بوقت مقرر مانده چهار ساعت داریم سه ربع آمده باید سه ربع برویم مطابق آئین نامه سه ربع مانده است بفرمائید **قنات آبادی -** بنده اگر پیشنهاد کفایت مذاکرات مطرح میشود موفق می‌شدم بعنوان مخالف با کفایت مذاکرات این تذکرات لازم را بدهم این پیشنهاد را نمی‌دادم ولی چون یک تذکراتی بسیار مختصر در این مورد بالتخصص در ابتدای مجلس نوزدهم لازم است داده شود خواهش می‌کنم دولت آقایان نمایندگان توجه داشته باشند باین تذکرات و البته بدهم پیشنهاد را پس خواهم گرفت این دو شبه‌ای که ما در مجلس بیتوته کردیم برای گرفتن نوبت بشهادت طرفداران جدی دولت آقای عیلامه مذاکراتمان در بریرامون این بود که از ابتدای مجلس نوزدهم وضعی پیش بیاوریم و طرزى برداشت کنیم که عرض رانی و تشنج در کار مجلس وجود نیابد (صحیح است) و همچنین در لباس مخالف و در لباس موافق تذکراتی داده شود و بالنتیجه برای مردم کاری انجام شود این ترمز ما بود و این فکر ما بود و از این فکر هم عدول نخواهیم کرد اما جناب آقای عیلامه

هم بیرون می‌آیم متأسفانه سازمان آب تهران در این آب فروشی روی میرا بهای سابق شهرداری تهران رأسفید کرده است (یکی از نمایندگان - این صحیح است) یعنی همان طوری که در گذشته میراها پول می گرفتند و آب مردم را بآن شخص می‌فروختند و مردم واقعی آب نمیدادند و به همین ترتیب هم سازمان آب لوله کشی رئیس - آقای قنات آبادی این از موضوع مسکوت ماندن خارج میشود و در همان موضوع مسکوت ماندن بفرمائید این موضوع دیگری است. **قنات آبادی -** این مطلب سازمان آب تهران بود این یک تذکری بوده است و فرض اینکه شما را تعصب صنفی تحریکات نکند من چون بشخص هیچوقت اهانت نمی‌کنم، همه را تعریف میکنم همه مردم خوبند و همه می‌خواهند خدمت کنند. اما بدانید که در هیچ نقطه جنوب شهر هیچ کس انشعاب نداده اند سازمان آب آب لوله را بطریق سیار بطریق مقتضایه‌ای ب مردم می‌دهد معذک باز بنام یک نماینده مخالف از شما استدعا میکنم که بیائید این مطالب را از نزدیک ببینید همانطور که فرمودید در خلال فرمایشاتتان که از اوضاع امریکا اطلاع دارید بک قدری هم بیائید راجع باوضاع وطن خودتان اطلاع پیدا کنید. پیشنهاد را هم پس گرفتیم. **رئیس -** چهار فقره پیشنهاد کفایت مذاکره رسیده است. (شرح زیر قرائت شد) پیشنهاد کفایت مذاکرات در برنامه دولت مینمایم. علامه (پیشنهاد دیگر بشرح زیر قرائت شد) پیشنهاد مینمایم در مورد برنامه دولت رأی بکفایت مذاکرات گرفته شود. **معمد فضائی** رئیس - آقای علامه توضیح بفرمائید آقایان دکتر جهانشاهی و بزرگ ابراهیمی هم پیش نهاد کفایت مذاکرات داده‌اند. **علامه -** مخالفی نیست. رئیس - چرا آقای دکتر دادفر مخالفند. **علامه -** عرض کنم حضور نمایندگان محترم چون بر طبق آئین نامه باید یک مقدمه‌ای بر عرض نمایندگان محترم برسانم (عدهای از نمایندگان - بلندتر بفرمائید) بلندتر قادر نیستیم (یک نفر از نمایندگان - از بلندگو استفاده بفرمائید) کار نمی‌کنند. یک بحثی است در فلسفه که آیا بین وجود و عرض کنیم. رئیس - دقیقه بیشتر وقت ندارد. **علامه -** خوشبختانه ساعت دستم است

ساعت را دست گرفته‌ام. در فلسفه می‌گویند بین وجود و عدم فاصله است یا نه؟ یکمده‌ای معتقدند و برهان هم هست که فاصله بین وجود و عدم نیست و یکمده‌ای هم معتقدند که فاصله‌ای بین وجود و عدم هست. اینست که در منظومه فلسفی خودم گفته‌ام: نه هست و نه نیست این چه حال است این حال بنزد ما مجال است مخالف و موافق که صحبت میکردند محاسبه کردم، چون امور عدمی محال است، اگر بخواهیم تجزیه کنیم، به نظر بنده موافق با دولت بیشتر شد و عنایاتی را که نسبت باین موضوع کردند تصور میکنم یک جنبه تشریفاتی پیدا کرد و به نظر من غیر از این رسیدو البته باید همینطور هم ببیناد زیرا دولت خدمت گزار است صرفاً از نظر تشریفاتی موافق مخالف صحبت کرد و بنده بی‌نیاحت اظهار امتنان میکنم و میدانم که آقایان دوستانه صحبت کردند و اندر صورتاً از نظر تشریفاتی بوده است. پس بنابراین از نظر تشریفاتی بحث نیست و باید آقایان با کفایت مذاکرات موافق باشند و تردیدی نداشته باشند و من نمی‌خواهم وقت آقایان را بگیرم و الا شب دراز است و قنات آبادی در کتور دادفر، نوبت آقای عیلامه رفته است. **دکتر دادفر -** بنده جزو موافقین مشروط دولت هستم و عجیب است اکنون که پیشنهاد کفایت مذاکرات شده است مخالف کفایت مذاکرات باشم. یکی از شرایطی که بنده با دولت موافق بودم این بود که دولت باید دولتی باشد که اصولاً محترم بشمارد (عدهای از نمایندگان - همینطور هست) اینکه الان مجلس رأی اعتماد خواهد داد چون همه موافق هستیم اما دولتی که می‌گوید انشاء الله تا آخر برنامه ۷ ساله خواهد بود مجال ندهد که حتی ۷ ساعت در برنامه صحبت شود (همه هم نمایندگان) (عدهای از نمایندگان - این مربوط به دولت نیست، شما وارد نیستید) رئیس - آقایان شلوغ نکنید. **دکتر دادفر -** اکثریت این تقاضا را دارد، بنده می‌گویم آقایان اکثریت بنده از شاه‌هستم شروطی دارم برای دولت، ممکن است آن تذکراتی را که عرض می‌کنم باندازه یک کلمه اش بدرود مملکت بغور و مفید و مؤثر واقع شود اگر آقایان ناچار دیر شده است بعد از ظهر تشریف بیاورید، اگر دولت عجله دارد حاضریم چرا دولت عجله دارد؟ (همه هم نمایندگان) چرا کفایت مذاکرات در برنامه دولت باید بحث شود همه نظرها گفته شود. اما بنده شخصاً موافق دولت و مخالف کفایت مذاکرات و رأی هم بدولت میدهم، چون معتقد هستم که این دولت بهترین دولتی است که تا به حال آمده است (همه هم نمایندگان) (زنک رئیس) و حتماً قرار بود

ورقه سفید موافق ۱۱۰
ورقه کبود مخالف دوبرک
ورقه سفید بی اسم علامت امتناع-
دوبرک
رئیس - بر نامه دولت جناب آقای علاء
با ۱۱۰ رأی موافق تصویب شد و این رأی
در حقیقت بمنزله رأی اعتماد بدولت است
(صحیح است) (مبارک است)
اسامی موافقین: آقایان: صراف زاده
مرتضی حکمت، تیمورتاش، سلطانراد
بختیار، دکتر راجی، باقر بوشهری، ابتهاج
شادمان، مهندس دهستانی، اخوان،
خرازی، عبسی قائم مقام مشار، امید سالار،
مجمودی، دکتر سید امامی، مهندس فیروز،
دکتر جهانشاهی، صفاری، دادگر، دکتر
نفیسی، فولادوند، موسوی، توماج،
کورس، پناهی، مهندس اردبیلی، دکتر
بینا، مهندس جفرودی، قوام، بیات، ماگو
امیر بختیار، بهادری، دکتر وکیل، غضنفری
بوربور، ساکینیان، آقایان: سنندجی،
یرفسور جمشید اعلم، منوچهر فرازگو
دکتر مشیر فاطمی، سلطانی، دشتی،
دکتر سعید حکمت، دکتر شفیق امین
دیبا، دکتر فریدون افشار
عامری، فرود، مجید ابراهیمی، جلیلی،
دکتر حسن افشار، تقه الاسلامی، اریه،
سعیدی، مشایخی، دولت آبادی، سراج

حجازی، مهندس فروهر، فضائلی،
مهندس فروغی، سالار بهزادی، صارمی،
صدرزاده، بزرگ نیا، دکتر دادفر،
علامه وحیدی، دکتر هدایتی، عزیز اعظم
زنکنه، مهدوی، دکتر شاهکار، معین
زاده، عمیدی نوری، مهندس هدایت،
مهندس بهبودی، طباطبائی قمی، پرومند،
رامبد، دکتر عمید، دکتر ضیائی،
دبیم، دهقان، نصیری، ذوالفقاری،
دکتر آهی، اکبر، استخر، عرب
شیبانی، کاظم شیبانی، عبدالحمید بختیار،
دکتر عدل، دکتر امیر نیرومند، قبادیان،
عماد تربتی، دکتر امیر حکمت، افخمی،
حکیمی، گبو، مرآت اسفندیاری،
چایلووند، دکتر پیرنیا، بزرگ ابراهیمی،
دکتر اسدی، کدیور، صادق بوشهری،
دولتشاهی، شادلو، عباسی، کیکاوسی،
مخالف - آقایان: جعفر بهبهانی،
قنات آبادی

ورقه سفید علامت امتناع: دوبرک
رئیس - آقای نخست وزیر بفرمائید
نخست وزیر - آقایان محترم چون
وقت دیر است و هوا گرم شده، بنده اکتفا میکنم
بچند کلمه ای، صمیمانه تشکر میکنم از این
رأی اعتماد کاملی که مجلس شورای ملی به
دولت من داده و همین اظهار اعتماد کاملی
که فرمودید تشویق میکند دولت را که بیش

از پیش سعی باشد در خدمتگذاری باین
ملت در تحت هدایت اعلیحضرت همایون
شاهنشاهی و بایشتیانی مجلسین چیزی را
که بیشتر از همه محتاج هستیم بآن، امروز
دوام ثبات و استقرار است تمام ارکان مملکت
از دولت از مجلس، از جراید باید دست
بدست هم بدهیم متعهد بشویم برای اینکه
در یک محیط مساعد و آرام این طرحهای
عمرانی بموقع اجرا گذاشته شود و کشور
ماعتب نماند از کاروان ترقی و بتوانیم
خودمان را انشاءالله بشاهراه عظمت
برسانیم (انشاءالله - احسن)

**۷ - تصویب اعتبارنامه
آقای سید احمد طباطبائی
نماینده قم**

رئیس - گزارشی است از شعبه سوم
رسیده قرائت میشود

(شرح زیر قرائت شد)

گزارش از شعبه سوم بمجلس شورای
ملی - خلاصه جریان پرونده انتخاباتی
نوزدهمین دوره قانونگذاری شهرستان
قم حاکی است که در تاریخ ۱۰ خرداد
ماه ۱۳۳۵ از سی و شش نفر طبقات ششگانه
و معتمدین در فرمانداری دعوت بعمل آمد
و پس از انتخاب اعضاء اصلی و علی البدل
و انجام سایر تشریفات قانونی در روزهای
۱۵ و ۱۶ و ۱۷ خرداد ماه جهت توزیع

تعارف و اخذ رأی تعیین در خلال این مدت
مجموعاً ۱۷۷۵۰ رأی اخذ و در نتیجه
استخراج قرائت آراء آقای سید احمد
طباطبائی قمی با اکثریت ۱۶۶۲۳ رأی
حائز اکثریت و نماینده کمی مجلس شورای
انتخاب گردیدند در مدت قانونی وصول
شکایات اعتراضی بانجمن نرسید، لذا در
تاریخ ۲۴ خرداد ماه اعتبارنامه بنام ایشان
صادر و بانجمن انعزال خود را اعلام میدارد
شعبه سوم پس از مطالعه پرونده
و عدم وصول شکایت در مدت مقرر صحت
جریان انتخابات نوزدهمین دوره قانون
گذاری شهرستان قم و نمایندگی آقای
سید احمد طباطبائی قمی را تأیید و اینک
گزارش آنرا تقدیم میدارد

مخبر شعبه سوم - دکتر جهانشاهی
رئیس - نماینده کمی آقای طباطبائی
قمی از قم تصویب شد (عده ای از نمایندگان -
مبارک است)

**۸ - تعیین موقع و دستور
جلسه بعد - ختم جلسه**
رئیس - جلسه آینده روز یکشنبه
آینده است و لوازمی که از مجلس سنا
رسیده مطرح خواهد شد
(مجلس یکساعت و ربع بعد
از ظهر ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت